Влада – Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 240 (1240) ♦ Вівторок, 19 грудня 1995 року ♦ Ціна договірна

Учора вранці лідирували комуністи. Це вибір Росії?

На ранок 18 грудня попередні результати виборів до Держдуми Росії були такі: за партійними списками у 24 регіонах Росії вела першість КПРФ з 25,9 відсотка голосів. Крім комуністів, 5-відсотковий бар'єр подолали також ЛДПР (15,3 відсотка), «Жінки Росії» (6 відсотків), «Наш дім — Росія» (5,7) і «Яблуко» (5,5). Вибори визнали за такі, що відбулися, за даними представників Центрвиборчкому на 22.30 у неділю в Росії проголосували близько 60 відсотків виборців.

(Закінчення на 2-й стор.).

Увага! «Гарячий телефон»

25 грудня з 17.00 до 19.00 у нашій редакції Голова Верховної Ради України Олександр Олександрович Мороз вестиме діалог з читачами.

Телефон 225-40-25.

Будь ласка готуйте запитання, телефонуйте.

Судова влада: три роки позаду

15 грудня 1992 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про статус суддів». Саме з цього часу вважається, що наша держава фактично почала розбудову незалежної третьої гілки державної влади — судової.

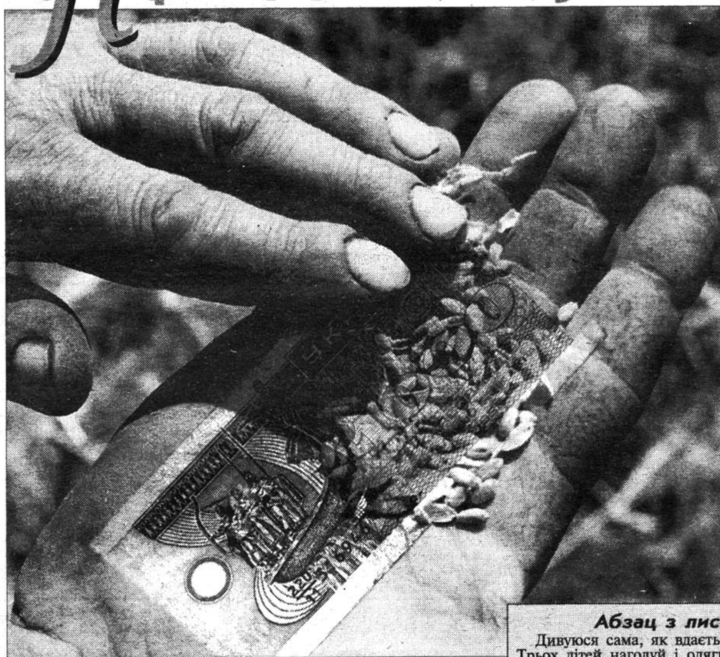
З цієї нагоди в Києві відбулися урочисті збори суддів Верховного Суду України, Київських міського та обласного судів, районних суддів Києва з участю Голови Верховної Ради України Олександра Мороза, віце-прем'єр-міністра Кабінету міністрів України Василя Дурдинця, голів постійних комісій Верховної Ради України, представників Адміністрації Президента України, Вищого арбітражного суду України, міністерств та відомств.

Підвівши деякі підсумки діяльності судів, в своїй доповіді, голова Верховного Суду України Віталій Бойко звернув увагу присутніх на економічні та організаційні проблеми судових органів, що потребують негайного розв'язання, та основні напрями подальшого реформування судової системи України, її незалежності.

В своїй вітальній промові Голова Верховної Ради України Олександр Мороз відзначив, що ми повинні забезпечити незалежність судової влади. Доти, доки судова влада не буде справді незалежною і сильною, говорити про демократів в суспільстві не можна.

Привітавши суддів з річницею початку формування незалежної судової влади в Україні, Олександр Мороз побажав суддям: «Щоб нікому із вас не довелося користуватися процедурами і нормами судочинства стосовно себе особисто».

Продай, куме, ме...

МОЖЕ, знаєте, пісня є така жартівлива українська народна: «Та були в кума бджо...»; «Продай, куме, ме...»; «А він мені ду...» Щось схоже виходить у нас, коли з літа і просили, і манили, і зобов'язували селянина — дай зерно. А замість грошей йому — оте, що в пісні. А він — відповідно...

Але якщо у пісні — жарти, то нам аж ніяк не до них. Он представники Кабінету Міністрів інформують населення: у держресурси закуплено всього 5,6 мільйона тонн зерна, а потрібно — хоча б 7 мільйонів. Яке там «хоча б»: щоб нормально жити, нам були необхідні всі десять! Немає їх, бо за зерно видали спершу трохи авансу, а потім почали «капати» по краплині на годину, і нині в Україні тисячі господарств, з якими досі не розрахувалися за забраний хліб...

А ми тепер дивуємося й тихенько обурюємося, що лиш за один передноворічний місяць двічі підвищували ціни на паляниці, які у переважної більшості отого «населення» є головними у меню. Але то, кажуть, ще лише початок. Бо коли комори порожні (а зернозберігачі це добре знають), то яку ціну не заломи за хліб — даватимуть. І ось нова звістка: у проекті бюджету на наступний рік на реалізацію держконтрактів з виробництва та продажу зерна передбачено відпустити коштів, яких вистачить, у ліпшому разі, лише на укладення половини з них. А ми ж знаємо, як зростають ціни — отже, і на те не стачить... Що ж — проблем і проблем у хліборобів. Про них наш кореспондент розмовляє з міністром сільського господарства і продовольства Павлом Гайдуцьким.

(Читайте на 10-й стор.).

Абзац з листа

Дивуюся сама, як вдається виживати? Трьох дітей нагодуй і одягни, а чоловік отримав ось тільки недавно мільйон з чимось за якийсь ще літній місяць. Мусила йти на ферму, хоч перебуваю у декретній відпустці, виховую дворічного сина — все ж якусь копійку зароблю, правда, невідомо, коли заплатять. Якби мали свою землю, то знали б, що залежимо самі від себе. Нам з чоловіком по тридцять років, є сили, вміння і бажання працювати, а жити по-людськи не можемо. Ходить чоловік на роботу, щоб лиш відмітитися — немає солярки, трактор стоїть, отже заробітку ніякого. І так — у багатьох наших сільчан. У селі жодного фермера немає, один тут просить п'ятдесят гектарів, але дуже впираються керівники, людей проти нього підбурюють, то невідомо, чи й дадуть йому землю. Про приватизацію землі кілька років тому поговорили — та й замовкли. Чи то зверху вказівку одержали, чи на місці хто гальмує — не знаю. Але думається мені, що влада повинна щось робити, бо довго так селяни терпіти не зможуть.

(З листа до редакції Тетяни К. з Тернопільської області).

(Матеріал про стан фермерства читайте на 11-й стор.).

ГЕОРГ КРУПП: ВАШ РИНОК БАГАТООБІЦЯЮЧИЙ

«Дойчебанк» має намір розвивати подальше співробітництво з Україною, а свою кредитну активність зосередити на суднобудуванні.

Про це заявив на прес-конференції в Національному банку України Георг Крупп, член ради директорів найбільшого німецького банку «Дойчебанк», який перебував 14—15 грудня в Києві — повідомляє Укрінформ.

Банкір провів переговори з Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком, головою правління Нацбанку Віктором Ющенком і представниками банківських кіл.

Обговорювались можливості залучення додаткових кредитних ресурсів «Дойчебанку» як під гарантії уряду України, так і по комерційному фінансуванню різних проектів, у яких контрагентами банку виступили б українські компанії.

На прес-конференції в НБУ, в якій також взяли участь директор дочірньої компанії «Дойчебанк-русіш» Андреас Гуммі́х, директор представництва «Дойчебанк» по країнах Східної Європи і Центральної Азії Хуберт Пандза, Георг Крупп повідомив, що його візит мав консультаційний характер і в ході його не планувалось підписання ніяких домовленостей.

У номер

Учора вранці лідирували комуністи. Це вибір Росії?

(Початок на 1-й стор.).

Лідер Соціалістичної фракції у Верховній Раді України Іван ЧИЖ вважає, що перемогу комуністів на виборах до Держдуми РФ спричинила «економічна, соціальна й політична ситуація в Росії».

В інтерв'ю кореспондентові «Інтерфакс-Україна» Іван Чиж зазначив, що, голосуючи за комуністів, російський народ таким чином висловився за «державне регулювання економіки». Водночас лідер соціалістичної фракції зазначив, що його «здивувала» успішна виборна кампанія ЛДПР. На його думку, це засвідчує те, що «непродумані реформи в період нестабільності можуть піднести догори ті політичні сили, дії яких непередбачувані».

Кажучи про уроки, що їх може винести для себе Україна з результатів російських виборів, І. Чиж зазначив, що «треба проводити економічний і політичний курс реформ, який відповідає бажанням народу». «Президенту й урядові треба не казати про корекції реформ, а проводити таку корекцію, зважаючи на громадську думку», — зазначив він.

Лідер депутатської фракції «Реформи» українського парламенту Сергій СОБОЛЄВ вважає, що російським демократичним фракціям у Держдумі потрібно докласти всіх зусиль, аби не дати змоги представникові лівих партій очолити парламент. Прогнозуючи в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» розстановку сил у новому російському парламенті, український депутат зазначив, що «об'єднання ЛДПР і комуністів здається малоймовірним щодо питань приватизації та економічної реформи». Проте таке об'єднання, за його словами, «цілком можливе щодо «російського великодержавного шовінізму». На його думку, проведення виборів за змішаною системою, за наявності «маси партій демократичного спрямування та об'єднаного лівого блоку дасть шанс лівим силам перемогти на майбутніх виборах і в Україні».

Загалом, зазначив С. Соболєв, результати виборів «не варто сприймати серйозно», бо «Президент РФ зробив усе можливе, щоб усунути парламент від активного політичного життя».

Отож, «головна битва за владу в Росії попереду — це президентські вибори», — сказав депутат.

Права людини захистить економіка

Учора заступник Голови Верховної Ради України Олег Дьомін зустрівся з експертом від КНР підкомісії з питань попередження дискримінації і захисту меншин Комісії ООН з прав людини паном Фань Госяном.

Під час зустрічі Олег Дьомін зазначив: «Україна сьогодні стоїть перед розв'язанням двох питань: повернення депортованих народів та міграції у країнах колишнього Радянського Союзу. Для усунення цих проблем нам потрібні міжнародна підтримка і співробітництво».

Сторони порушили також проблеми економічної міграції та біженців. Було зазначено, що без розв'язання економічних питань неможливо забезпечити захист прав людини. У розмові взяв участь Надзвичайний та Повноважний Посол КНР в Україні пан Пань Чжанлінь.

Парламентська хроніка

На пенсію — у 55 і 60 років, а живіть хоч до 100

Денне засідання 15 грудня

Певне, що за жодною з тем, котру виносять на обговорення Верховної Ради, так пильно не стежить одна з найчисленніших у країні армій громадян-пенсіонерів, як за темою соціального захисту. Чи не цим пояснюється й увага та особлива активність самих парламентаріїв під час розгляду змін і доповнень до Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні». У пенсійному забезпеченні наших громадян і справді нагромадилося багато проблем. Одна з найпринциповіших полягає в тому, що **держава знехтувала принцип соціальної справедливості під час визначення розмірів пенсій. Як відомо, нині той, хто пропрацював сумлінно понад сорок років, і той, хто, даруйте, більшу частину життя давав горобцям дулі, отримують майже однакову пенсію.**

Лише певною мірою запропоновані зміни й доповнення до закону поправляють ситуацію. Йдеться про незначну категорію пенсіонерів, котрі пропрацювали в особливо важких, шкідливих умовах (шахтарі, металурги, хіміки, окремі категорії авіаторів, члени локомотивних бригад, освітяни й працівники охорони здоров'я тощо). Вони, як відомо, не могли мати стажу по 35—40 років, ішли на пенсію раніше і, отже, не підлягають під категорію ветеранів праці.

Були активні спроби долучити до цієї категорії і групу пенсіонерів з числа «чорнобильців», котрі також не мають відповідного стажу, і тому не вважаються ветеранами праці. Голова однієї з профільних комісій Верховної Ради Юрій Буздуган, агітуючи за них, навіть зазначив, що для бюджету це обійдеться незначною сумою — лише 10 мільярдів карбованців на рік.

Однак народні депутати не зважили навіть на це і не підтримали пропозиції. Очевидно, тут важливішу роль зіграли цифри, наведені народним депутатом Миколою Пилипенком, котрий нагадав, **що бюджетом на 1995 рік на пенсійне забезпечення передбачено 730 трильйонів карбованців, а це за приблизними підрахунками означає на місяць на пенсіонера приблизно 4 мільйони карбованців, що нижче офіційно затвердженої межі малозабезпеченості.**

Але навіть якби не задовольнили інтереси невеликої групи пенсіонерів, котрі віднині будуть вважатися ветеранами праці, все одно більшість наших громадян, особливо передпенсійного віку, отримали б від цього засідання певне полегшення. Маю на увазі інформацію, що прозвучала з уст доповідача заступника міністра соціального забезпечення Світлани Вегери, а за нею і Голови Верховної Ради Олександра Мороза. Спростовуючи поширені чутки про те, що буде збільшено планку для досягнення пенсійного віку, мовляв, незабаром жінки йтимуть на пенсію у 60 років, а чоловіки — у 65, вони заспокоїли, що умов для цього у нас немає і урядового доручення з цього приводу міністерство не отримувало. Глава парламенту попросив заспокоїти виборців тим, що вони, як і раніше, мають право йти на пенсію у такому самому віці, як це було донині, і дай Боже, щоб на пенсії вони жили до ста років.

Цього ж дня парламентарії зробили спробу повернутися до законопроекту про приватизацію майна державних підприємств. Зроблено це було з подання Голови Верховної Ради Олександра Мороза, який дійшов висновку, що запропонований депутатом Валерієм Коломойцевим документ хоча і містить низку істотних новацій, але не є альтернативним тому проекту, що його представив свого часу голова однієї з постійних комісій Олег Таранов. Олександр Мороз запропонував прийняти постанову з цього приводу з тим, щоб обидва законопроекти звести в один і найближчим часом його прийняти остаточно. **Однак парламентарії цього не підтримали, і питання довелося відкласти на наступний тиждень.**

Чимало дискусій викликав і законопроект про визнання таким, що втратив чинність, Декрету Кабінету міністрів «Про сплату дивідендів (частини прибутку) суб'єктами підприємницької діяльності, створеними за участю державних підприємств і організацій». Хоча майже всі сходилися на думці, що цей декрет застарів, не відповідає реаліям сьогодення, більше того, завдав державі певної шкоди і нині гальмує процеси інтегрування державних структур до інших, розходилися у думках щодо виходу із цієї ситуації. Врешті-решт, закон прийняли, втрату чинності Декрету визнали, проте постанову про проведення цього закону доручено доопрацювати і винести на розгляд наступного засідання.

Після гарячих дебатів на наступний тиждень було перенесено і розглянутий у третьому читанні, але не **прийнятий законопроект про державне регулювання виробництва і торгівлі етиловим спиртом, плодовими алкогольними напоями та тютюновими виробами.** Хоча, як сказав головуючий на засіданні, питання «горить». А спирт, додав з іронією хтось, має властивість випаровуватися...

Анатолій БЕНЬ.

Заява прес-служби Верховної Ради України

6 грудня 1995 року глава адміністрації Президента України Д.Табачник провів брифінг, під час якого виклав своє бачення конституційного процесу, прокоментував роботу Конституційної комісії, оцінив запропонований нею проект нової Конституції України.

12 грудня ц.р. у газеті «Україна молода» опубліковано інтерв'ю Д.Табачника щодо його розуміння характеру стосунків між законодавчою і виконавчою владою у нашій державі.

Однобічність і довільність оцінок, категоричність тверджень, безапеляційність висновків керівника апарату Президента викликають щонайменше подив і потребують відповіді принаймні на декілька запитань.

Перше. Висловив Д.Табачник власну точку зору, чи був уповноважений на це Президентом?

Друге. Збігається позиція глави адміністрації з позицією глави держави в оцінці діяльності парламенту України і Олександра Мороза як його Голови?

Третє. Чи має право державний службовець Д.Табачник тлумачити Конституцію (Основний Закон) України і Конституційний договір між Верховною Радою України та Президентом України відносно повноважень Верховної Ради України і Голови Верховної Ради України?

Ні за фахом, ні за освітою Д.Табачник не є правознавцем. Як свідчить довідник «Хто є хто в Україні», він — «історик, трудову діяльність розпочав копіювальником, реставратором Центр. держ. архіву кінофотодокументів, працював м.н.с., Ін-т історії АН України; референт, Комісія у справах молоді ВР України. Був кер. прес-служби Прем'єр-міністра Л.Кучми». Питаннями преси опікувався також в апараті Кабінету Міністрів і Держкомвидаві України.

Напевно, і досвід роботи, і нинішня посада Д.Табачника не можуть бути підставою для того, щоб некоректно визначати роль Верховної Ради України, зокрема, таким чином — «конструювати закони й корегувати їх, якщо цього вимагає економічний стан»; робити безапеляційні заяви гатунку — «розмежування влад зі збереженням всіх повноважень Верховної Ради неможливе і його не буде, який би опір при цьому не чинився»; ставити завдання для Голови Верховної Ради — «вести сесію і скеровувати роботу законодавчого органу»; пропонувати власну ієрархію для вищих державних осіб.

Цілком очевидно, що заяви стосовно порядку розгляду проекту Конституції України, внутрішнього характеру діяльності Верховної Ради не входять до компетенції державного службовця, якого б рівня він не був. Важко уявити, що будь-яка посадова особа апарату Верховної Ради дозволила б собі подібні публічні висловлювання на адресу адміністрації, а тим паче Президента України.

Впадає у вічі те, що протягом останнього року для деяких державних службовців, а точніше чиновників, подібні заяви і висловлювання стали характерними.

Такі претензії на роль «можновладців» і «державників» не повинні залишатися поза увагою громадськості і знаходити належну оцінку як з боку законодавчої, так і виконавчої влади в Україні.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань науки та народної освіти завершила підготовку до другого читання законопроекту «Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР «Про освіту».

Члени комісії зустрілися також з представниками місії Ради Європи з питань законодавчої бази в галузі освіти. Відбувся обмін думками щодо вдосконалення нормативно-правової бази освіти України, необхідності прийняття законів прямої дії, — зокрема про дошкільну, середню, професійно-технічну, вищу і післядипломну освіту.

Комісія спільно з Державним комітетом з питань науки, техніки та промислової політики, Національною академією наук України, іншими міністерствами та відомствами, науковими установами за участю представників комісій Європейського союзу провела «круглий стіл», на якому обговорювалися проблеми розвитку української наукової та освітньої комп'ютерної мережі, визначено пріоритетні напрями її розбудови, шляхи вдосконалення нормативно-правової бази у цій сфері. Ухвалено створити національну асоціацію користувачів наукової та освітньої мережі, її головою обрано народного депутата В.Ковтунця.

Комісія з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку протягом тижня працювала над розглядом тих положень проекту Державного бюджету на 1996 рік, які стосуються галузей, віднесених до її компетенції. Враховано зауваження і пропозиції, що надійшли від відповідних міністерств і відомств. Особливу увагу народні депутати сконцентрували на питаннях підтримки паливно-енергетичної і транспортної галузей.

А становище тут непросте — наприклад, підприємства транспорту загального користування ще з 1991 року майже припинили придбання рухомого складу. Тому технічний стан основних засобів залізниць вкрай незадовільний: простоюють понад 55 тисяч несправних вантажних вагонів, близько 1,5 тисячі локомотивів, 2 тисячі одиниць пасажирського рухомого складу. Кожен п'ятий кілометр колії експлуатується з простроченими термінами капітального ремонту. Прийняті постанови щодо підтримки роботи транспортного комплексу України практично не виконуються.

Проаналізувавши ситуацію, члени комісії запропонували збільшити асигнування на придбання рухомого складу для пасажирських перевезень, електрифікацію залізниць, розширення і технічне переозброєння матеріально-технічної бази транспорту.

Слід передбачити збільшення капіталовкладень в галузі будівництва, ремонту та утримання автомобільних доріг. Внесено пропозиції стосовно звільнення від плати за землю дорожніх організацій в смузі відчуження автомобільних доріг загального користування, а також звільнення від сплати земельного податку авіапідприємств і цивільних аеропортів України.

Окремо народні депутати зупинилися на розділі про фінансування вугільної промисловості. У поданому Кабінетом Міністрів проекті бюджету зберігається старий підхід, що передбачає діяльність шахт на засадах повної самоокупності. В черговий раз не врахована пропозиція комісії щодо необхідності надати державну підтримку цій галузі. Повністю проігнорована відповідна постанова Верховної Ради, яка вимагає при підготовці проектів законів про Державний бюджет України на 1996 та наступні роки передбачати державну підтримку (дотацію) вугільній промисловості країни.

Члени комісії наголосили на необхідності передбачити в бюджеті статті витрати, спрямовані на стабілізацію роботи підприємств вугільної промисловості, подальший розвиток цієї галузі.

Запропоновано передбачити виділення пільгових кредитів енергопідприємствам для створення зимових експлуатаційних запасів палива.

На думку комісії, для нафтогазової галузі слід передбачити витрати на фінансування заходів, пов'язаних із здійсненням державного регулювання цін на газ (різниця на газ, який відпускається населенню), капітальних вкладень на створення виробничих потужностей, фінансування науки в цій галузі.

Враховуючи соціальну значимість та доступність послуг поштового зв'язку для всіх верств населення і низький рівень рентабельності підприємств поштового зв'язку, запропоновано зменшити на 50 відсотків ставку податку на їх прибуток.

Прес-служба Верховної Ради України.

Крапки над «і»

Зміна громадянства Зміїному не загрожує

***УКРАЇНСЬКУ** позицію щодо територіальних претензій Румунії на острів Зміїний висловили вже в загальних рисах і Президент Кучма, і Міністерство закордонних справ України. Але на чому грунтується ця позиція, чи справді Румунія може відсудити острів, наскільки вагомі в неї підстави для пред'явлення прав на нього — на ці запитання відповідає глава української делегації на переговорах із Румунією, Посол з особливих доручень Володимир **ВАСИЛЕНКО**.*

— Щодо розв'язання справи в Міжнародному суді ООН, то це нереально. Тому, що якогось територіального спору щодо Зміїного у нас з Румунією не-ма-є, це найголовніше. А Статут суду не дозволяє звертатися до нього в односторонньому порядку. До суду звертаються, коли за відсутності двосторонніх договорів,що визначають державні кордони, кожна зі сторін претендує на одну й ту саму територію, і коли обидві сторони погоджуються на таке звернення.

Звісно, може скластися враження, що Україна володіє островом незаконно й саме тому не бажає віддавати справу на міжнародний розсуд. Це теж не так. Румуни наполягають, що Протокол про уточнення радянсько-румунського кордону 1948 року не відповідає Паризькому мирному договору 1947 року, а отже — недійсний. Але Паризький договір між Румунією та державами антигітлерівської коаліції окреслив радянсько-румунський кордон лише в загальних рисах, в ньому не було точного опису лінії проходження кордону, оскільки це неможливо було зробити на тій маломасштабній карті, яку додавали до Договору. Тому наступного року між СРСР та Румунією було укладено вищезгаданий Протокол, за яким Зміїний та кілька островів на Дунаї визнали радянськими. Держави,до речі, можуть змінювати чи уточнювати кордони за взаємною згодою. От таке уточнення й відбулося.

Далі — ще одним аргументом румунської сторони є те, що, мовляв, Протокол не було ратифіковано тоді румунським парламентом, а згідно з їхньою конституцією договори про територіальні питання підлягали ратифікації. Але в самому Протоколі міститься положення, що він набуває сили з моменту підписання — сторони погодилися на це. До того ж, за загальноприйнятими нормами, коли міжнародний договір встановлює інші правила, аніж національне законодавство, то діє норма міжнародного договору.

Але головне те, що положення Протоколу 1948 року повністю увійшли до договорів між СРСР та Румунією 1949 та 1961 років. А ці самі договори було беззастережно ратифіковано румунським парламентом. І до 1991 року Румунія жодних претензій не висувала...

Отже, виходить, що Зміїний може бути спокійний за своє нинішнє «громадянство». Безперечно, такий стан речей чудово усвідомлюють і в Румунії. А тому можна констатувати деякий авантюризм в політиці наших сусідів щодо острова (як, власне,і в територіальних відносинах щодо України взагалі).

Ось деякі красномовні приклади.Після закінчення 18 листопада чергових консультацій в Бухаресті щодо укладення базового україно-румунського політичного договору держсекретар МЗС Румунії Марчелло Діну, відповідаючи на запитання журналістів про Зміїний, сказав:« У нас не було переговорів щодо нього в рамках консультацій, ми обговорювали Договір... Але після закінчення Договору,звичайно,це буде дуже важливий пункт...» А ось що заявив 6 грудня радник міністра закордонних справ Румунії Сорін Дукару, коментуючи скандальну заяву свого шефа щодо Зміїного, зроблену в Сенаті: «Проблема острова Зміїний є надзвичайно складною і тією причиною, що призвела до безрезультатного закінчення нещодавньої (16—18 листопада) двосторонньої румуно-української зустрічі щодо закінчення роботи над текстом базового політичного Договору між двома країнами».Отже, питання Зміїного вже пов'язане із майбутнім базового договору. А ось і останній штрих, що красномовно засвідчує основні принципи територіальної політики Румунії щодо України — на початку грудня,в Брюсселі,на сесії Ради Північноатлантичного співробітництва міністр закордонних справ Румунії Теодор Мелешкану заявив кореспондентові Укрінформу: «Ми дивимося в майбутнє з оптимізмом.Значні підстави для цього дав недавній раунд двосторонніх переговорів (знову ж таки,мова йде про консультації 16—18 листопада), що відбулися в Бухаресті. Ми знайшли консенсус з усіх питань майбутнього договору.Існує одна-дві проблеми щодо деяких формулювань, але я впевнений, що договір буде підписано найближчим часом...»

Гадаю, пояснення тут зайві.Але, повертаючись до Зміїного,можна відзначити ще одну цікаву деталь.Румунія має один «запасний варіант», ідею якого можна сформулювати таким чином: «Якщо острів Зміїний не румунський — то це не острів, а купа каміння». Поясню: паралельно з висуненням територіальних претензій на Зміїний румуни розробляють версію, що Зміїний — це скеля, а тому, згідно з Конвенцією з морського права, не може мати територіальних вод і континентального шельфу. Що ж, у винахідливості нашим сусідам не відмовиш. Додам лише, що частина континентального шельфу острова, на яку зазіхають румуни, має площу в 7000 кв.км.

Швидше не їздить ніхто

Японія. Два надшвидкісні потяги на магнітній підвісці доставлено для випробувань до японського міста Цуру у префектурі Ямманасі. Там обладнано спеціальний полігон, на якому проходитимуть різноманітні тести, перш ніж 1997 року розпочнуться ходові випробування.

Розробники експреса вважають, що він розвиватиме швидкість до 550 кілометрів за годину. Потяг, завдовжки 78 метрів, заввишки 3,3 метра і завширшки — 2,9 метра, зроблено з алюмінієвих сплавів (на знімку).

Фото КІОДО—ІТАР—ТАРС.

Чи солодке життя у французів?

***НА ЦЕ ПИТАННЯ** відповідь дають нещодавно опубліковані статистичні дані, які засвідчують, що французи, порівняно з англійцями і німцями, втричі більше вживають ліків від психічних розладів та снодійних таблеток.*

Засоби масової інформації повідомляють, що 1993 року у Франції продано 150 мільйонів пачок ліків для заспокоєння нервової системи, які французи жартома називають ліками «від болю душі». Деякі психологи і соціологи вважають, що французи не мають сили волі, щоб шукати виходу з кризових ситуацій, не вдаючись до різноманітних таблеток. І сьогодні, вважають експерти, регулярне вживання таблеток вже стало нормою життя для більшості населення Франції, повідомляє Укрінформ.

На думку фахівців, французька «хвороба душі» при новому президентові Шираку має тенденцію до поглиблення. Замість очікування позитивних змін в економіці і політиці, які французи пов'язували з його приходом до влади, вони отримали високий відсоток безробіття та непевність у затрашньому дні.

Тамара ТАРНАВСЬКА

Хроніка. Події. Факти

● *Бєлград*

Підтримав «ордер» на свій арешт?

Президент боснійських сербів Радован Караджич виступив на підтримку підписаного в четвер у Парижі договору про мир у Боснії та Герцеговині, наголосивши, що Сербська Республіка послідовно його виконуватиме. Разом з тим, виступаючи на телебаченні в Пале, він заявив, що боснійські серби і надалі вестимуть «політичну боротьбу з метою покращити на свою користь ряд положень договору, особливо тих, що стосуються сербської частини Сараєва».

● *Брюссель*

Грошей не вистачає усім

Американські війська становитимуть третину 60-тисячних Сил з виконання угоди в Боснії, їхні генерали командуватимуть найбільшою миротворчою операцією, яка розпочинається сьогодні. Проте у Вашингтона немає поки що грошей на сплату своєї частини у будівництві інфраструктури СВУ на Балканах. Як стало відомо журналістам в кулуарах засідання Ради НАТО, яке відбувалося в ніч на суботу, це питання порушувалося послами, проте залишилося без відповіді. Вони вирішили зібратися в понеділок чи вівторок, щоб обговорити, скільки грошей зможуть позичити 15 натовських країн Вашингтону, поки той розбирается зі своїм конгресом і виходить з бюджетної кризи.

Робоча зустріч посла

Посол України в державах Бенілюкс Б. Тарасюк мав зустрічі з головою сенату Бельгії Ф. Сваленом в Брюсселі та головою комісії в закордонних справах парламенту Нідерландів П. Букманом в Гаазі.

Б.Тарасюк висловив вдячність за підтримку, надану цими державами при обранні України до Ради Європи. Було порушено також питання про необхідність пришвидчення ратифікації парламентами Бельгії і Нідерландів Угоди про партнерство і співробітництво України з ЄС.

Ф.Свален та П.Букман наголосили на важливості, яку надають їхні країни і парламенти розвиткові відносин з Україною як однією з ключових держав регіону Центральної та Східної Європи. В цьому контексті сторони однозначно висловились за інтенсифікацію міжпарламентських зв'язків.

● *Мадрид*

ЄС відчинить двері

У рамках сесії Європейської Ради в іспанській столиці відбулася зустріч глав держав та урядів країн — членів ЄС з керівниками Кіпру, Мальти, Болгарії, Угорщини, Латвії, Литви, Польщі, Румунії, Словаччини, Чехії та Естонії, країн, які претендують на вступ до ЄС. Учасники зустрічі на найвищому рівні поінформували колег про свою позицію щодо розширення ЄС, зазначивши, що вони цілком підтримують їх прагнення вступити до цієї організації за умови, що це не призведе до «розхитування європейської конструкції або зміни загальної політики».

● *Вашингтон*

Ще одні переговори в Америці

Мирні переговори між Ізраїлем та Сирією поновляться 27 грудня поблизу Вашингтона. Про це повідомлено у розповсюдженій в суботу в американській столиці офіційній заяві держсекретаря США Уоррена Кристофера, який нині перебуває в поїздці Близьким Сходом. Глава зовнішньополітичного відомства зазначив, що він робить цю заяву від імені Президента Сирії Хафеза Асада, Прем'єр-міністра Ізраїлю Шимона Переса та Президента США Білла Клінтона.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

НАГОРОДИ ВРУЧИЛИ ОДНАКОВІ. АЛЕ ЖИТТЯ ОЦІНИЛИ ПО-РІЗНОМУ

Отож нагороди вручено. Минулого тижня Надзвичайний і Повноважний Посол Іспанії в Україні Едуардо Хунко вручив медалі «За заслуги в цивільній обороні» сім'ям чотирьох українських льотчиків, які загинули, гасячи пожежу в горах Маріола провінції Валенса: Ларіонова, Циганка, Братищенка та Спасибі.

— Тоді ми не думали ні про те, що наші чоловіки зробили подвиг, ні про компенсацію, — розповідає Людмила Андріївна Ларіонова. — У нас був шок. З нами ще не зустрічалися ні представники МЗС, ні заводу імені Антонова. І тільки в пана Хунко вистачило на це мужності. Він повівся як справжній чоловік і просто захистив наші сім'ї...

Справді, сім'ї загиблих в один голос завдячують саме послові Іспанії, що ця держава до всіх них поставилася з розумінням. Сім'ям виплатили однакові компенсації... Але минув час. На місце шоку прийшло відчуття образи і приниження. Португальська страхова компанія «Фіделідаде», що застрахувала льотчиків, які працювали за контрактом у португальській фірмі «Гелісервіка», оцінила їх життя по-різному.

Цю історію я почула випадково. Ін'юрколегія України приводила її як приклад того, які справи їй доводиться розв'язувати. Тож, природно, коли почула про вручення нагород, подумала, що проблему залагоджено. «Ні, справа ще далека до закінчення, — спростувала мою думку адвокат Наталія Голуб, яка веде цю справу. — Річ у тім, що коли укладали контракт, було багато порушень. Так, льотчики Ларіонов (згідно з польотним листом, виданим заводом імені Антонова, він — капітан екіпажу. — **Авт.**) та борт-оператор Циганок у контракті чомусь фігурують як наземний обслуговний персонал. На цій підставі страхова компанія вважає, що їх присутність на борту літака була не обов'язкова, і відмовляє двом сім'ям у компенсації».

— Я вважаю, що дії страхової компанії жорстокі, неетичні, дискримінаційні. У мене є величезний матеріал, який доводить, що мій чоловік, льотчик-випробувач з величезним стажем, капітан екіпажу просто не міг опинитися в наземній службі, — каже Людмила Андріївна. — Цей літак Ан-32П був його дітищем і перебував у стадії доопрацювання. Його тільки за рік до трагедії вперше показали в Парижі.

Усі польоти зобов'язаний був знімати з борту літака і оператор, отож уявити, що літак міг літати з неповним екіпажем, просто неможливо. Вкралася помилка? Це можна було б легко довести, якби льотчики залишилися живі, але вони згоріли. А фірма нині оперує паперами, які ніхто неспроможний заперечити.

Спробувало АН-ТК, надіславши до комісії, яка працювала в Іспанії, всі потрібні документи (бо за першою заявою страхової компанії два льотчики взагалі нібито не були членами екіпажу). Але рішення комісії «Фіделідаде» просто знехтувала.

На думку Ларіонової, причини цього «непорозуміння» зводяться не тільки до дискримінації двох окремих льотчиків. «Навіть та страховка, яку отримали Братищенко та Спасибі, удвічі менша за страховку, яку отримали сім'ї загиблих португальських льотчиків, котрих навчали... наші чоловіки». Отже, зневажили не тільки українських пілотів, на карту поставлено честь держави.

Хто допоможе сьогодні цим жінкам? Намагається щось зробити Ін'юрколегія, хоча, як мені видалося, і сама не вірить у перемогу. МЗС умив руки, доручивши Ін'юрколегії вести цю справу безкорисливо. АНТК поки що не поспішає долучатися до справи більш активно. Єдина установа, яка продовжує всіляко, і морально також, підтримувати сім'ї, — це посольство Іспанії. Добре, що хоч там пам'ятають про наших героїв.

Наталя ФІЛІПЧУК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Освіта

І нарекли університет іменем гетьмана Богдана

КАБІНЕТ міністрів прийняв постанову, якої очікували всі черкащани, — державний педагогічний інститут перетворено в державний університет імені Богдана Хмельницького.

Про кроки реформування найстарішого вищого навчального закладу Черкащини (ухвалу про його створення розглядав уряд УНР в 1919 році) — у розмові з ректором, професором, членом-кореспондентом Академії педагогічних наук України Ф.Ф. БОЄЧКОМ.

— Федоре Федоровичу, поява на терені області університету вплине, очевидно, не лише на Черкащину, а й на цілий центральний регіон України?

— Новонароджений університет посилить, піднесе національно-історичне значення Шевченкового і Богданового краю в Україні і за її межами. Буде розв'язано проблему підготовки висококваліфікованих кадрів у великому регіоні нашої країни. Адже й нині у нас навчаються студенти з сусідніх областей — Вінниччини, Кіровоградщини, Полтавщини, де немає університетів. Крім того, новий статус вузу дасть можливість розширити не лише навчальну, а й наукову базу — більшості наших науковців, котрі мають свої школи, стали затісні інститутські «стіни»...

— Мені розповідали, що ім'я однієї з наймолодших докторів лінгвістики України - пані Жаботинської з вашого інституту навіть занесено до Британської наукової енциклопедії.

— Так, її новітню наукову школу добре знають у колах світової лінгвістики. Нинішнього року на запрошення американських науковців вона викладала свій курс в одному з університетів США і мала великий успіх.

І наукові доробки професорів Олени Баєвої, Андрія Гусака, Івана Мінського, Тамари Яценко, зацікавили вітчизняну й зарубіжну науку. Щороку викладачі нашого вузу публікують понад 300 наукових праць, захищають 2—3 докторські і 10—12 кандидатських дісертацій. Нині в інституті працюють 21 доктор наук, 120 кандидатів наук, доцентів. Причому за віком професорсько-викладацький склад у нас молодий — більш як сорок відсотків його ще не досягли сорока років.

— Які нові факультети й кафедри відкриваються у вас найближчим часом?

— Нині ми маємо сім факультетів, 29 кафедр. До речі, лише цього року з'явилися дві нові кафедри — історії України та політології і культурології. Завдяки творчим дерзанням наших істориків при вузі почав діяти Центр досліджень історії Середнього Подніпров'я Інституту історії НАН України. Розпочали підготовку фахівців з правознавства, валеології, практичної психології. Статус університету дасть можливість нам відкрити ще чотири факультети, на яких вестиметься підготовка фахівців з юриспруденції, лікарської справи, програмного забезпечення обчислювальної техніки й автоматизованих систем, економіки управління виробництвом — брак спеціалістів названих профілів особливо відчутний у нашому регіоні.

— А чи достатня, Федоре Федоровичу, для відкриття нових факультетів матеріально-технічна база?

— Маємо чотири навчальні корпуси, біологічну станцію з сімома гектарами дослідного поля, бібліотеку, а в недалекому майбутньому матимемо цілий бібліотечний корпус. Студенти наші мешкають у п'ятьох гуртожитках, шостий будується. Крім того, університет має спортивну базу й оздоровчий табір.

Лідія ТИТАРЕНКО.

На знімку: доцент Онуфрій Білий проводить заняття в лабораторії фізичної хімії природничого факультету.

Фото Бориса ДВОРНОГО. (Укрінформ).

Зв'язок

Голота на вигадки хитра?

Схоже, харківські зв'язківці хочуть зажити слави найраціональніших винахідників вуличних телефонів-автоматів, які, на думку декого, встановлюють для того, щоб їх... нищити.

Свого часу харків'яни перші замінили традиційний диск на кнопки, які вже не можна «скрутити». Потім «удосконалили» й цей механізм, замінивши його майже недоступною для хуліганів розеткою, демонтували з апаратів телефонну трубку і налагодили випуск телефонних трубок з цифровим набором і «вилкою». Сьогодні чи не половина дорослого населення міста «носиться» з цими трубками у пошуках контактних кінців. Але й ці нововведення не врятували нещасний телефонний апарат. І телефонна служба вирішила піти іншим шляхом. Тепер абсолютно серйозно зв'язківці обмірковують ідею закріпити за телефонними апаратами «живих» сторожів, які за певну плату дозволятимуть користуватися одним із найбільших відкриттів людства.

А, може, наступним етапом вітчизняної телефонізації буде встановлення в телефонних будках... міліцейських постів?

Микола КОСИЙ.

Харків.

Молодіжна політика

Наступили на хвіст кризі

Годі плакатися та лякати себе кризою, сказали у відділі молоді Хмельницького обласного управління у справах молодіжної політики, фізичної культури та спорту і взялися до справи. Спершу звернулися до студентської молоді. За короткий час організували обласний фестиваль студентської творчості, в якому взяли участь колективи 23 вищих навчальних закладів.

Протягом трьох днів студентство господарювало в найкращому залі обласного центру — музично-драматичному театрі.

Фестиваль органічно переріс у «круглий стіл» з молодіжних проблем. Понад сто його учасників обговорювали разом з представниками обласної державної адміністрації проблеми зростання громадської активності студентства, його самоврядування та підтримки громадських молодіжних організацій. Домовилися створити обласний орган студентського самоврядування за рахунок місцевого бюджету, що, на думку керівників управління, стане новою формою співпраці держави з молоддю.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницька область.

Медицина

КОСИТЬ ЗДЕБІЛЬШОГО ЧОЛОВІКІВ...

Комсомольськ стривожився. Містом бродить недуга, точної назви якій не вдалося знайти. А сталося ось що...

Від 4 листопада до лікарів стали звертатися по допомогу люди зі схожими скаргами на самопочуття. Спочатку одиниці, але до кінця місяця їх кількість зросла до 148. Переважно це дорослі, більшість — чоловіки. Для вивчення загадкового захворювання залучили спеціалістів з Харкова і Полтави. Після обстеження близько 30 чоловік у стаціонарі у всіх хворих виявлено ознаки бронхіту. Серед причин захворювання не виключається забруднення повітря міста промисловими викидами. Проводять вірусологічні, імунологічні та санітарно-хімічні дослідження. Тим часом серед хворих з'явилися й діти...

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Транспорт

МІНТРАНС РЕКОМЕНДУЄ: РОБІТЬ ЗАРЯДКУ ЩОДНЯ

ПРОЇЗД у громадському транспорті для українського обивателя можна порівняти з ранковою зарядкою. Зарядку треба робити щодня, і в цьому Мінтранс нам допоможе.

Спібгромадяни! Зберіть у кулак усю свою силу волі, бійцівські якості, мужність і, коли хочете, героїзм. Вони вам стануть у пригоді під час штурму нечисленних автобусів, тролейбусів і трамваїв, що залишилися на колесах.

На думку заступника міністра транспорту України Віталія Реви, незабаром людям не буде на чому доїхати до роботи. Сьогодні міські перевезення забезпечено транспортом усього на 61%. Із населених пунктів України 418 мають автобусне забезпечення. Автобуси перевозять до 60% пасажирів, 40% перевезень здійснюються рештою видів транспорту. При цьому більше половина автобусного парку країни з причини зносу до кінця 1996 року має бути списано.

Щоб реанімувати громадський транспорт, Кабінет міністрів ухвалив програму організації вітчизняного виробництва засобів міського пасажирського транспорту. Для збалансування ситуації перевезень щороку необхідно до двох тисяч автобусів великої місткості типу «Ікаруса», розрахованих на 220 пасажирів. ЛАЗ (Львівський автобусний завод) — монополіст-виробник подібної моделі машин, піднатужившись, спроможний дати лише 500 одиниць. За часів Союзу автобусний парк України щороку поповнювали 6—8 тисяч нових машин. В останні три роки його арсенал скоротився на 12 тисяч.

За словами заступника голови Київської міської адміністрації Миколи Ламбуцького, раніше «транспортні» гроші витрачалися на утримання парку машин. Нині фінансову політику змінено — кошти підуть на оновлення транспортного арсеналу. При цьому великі сподівання покладають на виробництво вітчизняних засобів пересування.

Як заявив заступник міністра машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії Вадим Лещев, таке рішення спричинене не так патріотичними почуттями, як об'єктивною реальністю. Закупівля автобусів, тролейбусів і трамваїв у зарубіжного виробника (переважно Румунія, Угорщина, Чехія) обходиться дорожче від власного їх виробництва.

Альтернативний шлях скорочення витрат на виробництво — капітальний ремонт наявного транспорту. Ремонт того ж «Ікаруса» обходиться в 20% його вартості. Низка авторемонтних підприємств України займається серійним сервісним обслуговуванням міського транспорту. Так, на Дніпродзержинському авторемонтному заводі повернено в експлуатацію 150 «Ікарусів». До того ж, їх начинили новими, екологічно чистими двигунами угорського виробництва.

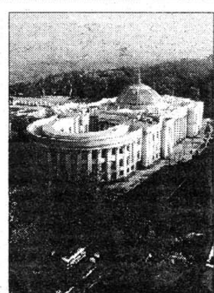
Втім, у наш час навіть найгеніальніша ідея мертва без фінансового вливання. Головна проблема забезпечення міст транспортом вітчизняного виробництва, на думку Вадима Лещева, не в його виробництві, а в низькій купівельній спроможності автотранспортних підприємств. Їм ледве вистачає грошей на паливо і заробітну плату персоналові. (Адже головне джерело прибутку —споживачі їхніх послуг, а в нашій країні 17,5 мільйона громадян користуються пільговим проїздом у громадському транспорті). А на підтримку машин на ходу лише поправкою до держбюджету-95 надано 235 млрд. крб., тоді як необхідно 35 трильйонів на рік. Ось і виходить замкнене коло: автотранспортним господарствам нема за що придбати нові машини, заводи не можуть виробляти їх через відсутність попиту, а пасажири беруть штурмом воістину «бойову техніку» міського транспорту.

Ольга ВАУЛІНА.

Ціни на основні продукти харчування на ринках України

Базарний день 18.12.95р.	Яловичина	Свинина	Кури	Сало	Яйця (десяток)	Олія	Сметана	Сир жирний	Картопля	Цибуля	Яблука	Морква
Кіровоград	280-350	350-450	400-800	350	230	180	260	180	50	60	150	-
Сімферополь	250-400	400-500	450-500	260-320	200-220	200-220	200-250	200-220	80-100	40-60	180-200	40-60
Полтава	300	480	600	280	200	150	240	200	60	50	120	40
Суми	220-400	350-600	450-850	280-380	200-300	170-250	200-250	180-200	50-55	30-35	80-200	-
Київ, Лук'янівський ринок	450	500	500	300	250	190-200	250	250-300	60	50	80-120	40

ДЕРЖАВА І ПРАВО

6 стор. *Василь Дурдинець,* **«Довірчими товариствами ошукано мільйони людей»**

7 стор. **«Що рік наступний нам готує?»** *Інтерв'ю з Наталею Вітренко і Володимиром Марченком*

8 стор. *Анатолій Моцпан:* **«Час вибору і дійових рішень»**

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

Складно розпочинала 12 грудня черговий пленарний тиждень четверта сесія Верховної Ради України. З ранку депутати правого спрямування знову блокували роботу. Привід той самий: до порядку денного внесено питання щодо приєднання Верховної Ради України до Угоди про Міжпарламентську асамблею країн—учасниць Співдружності незалежних держав. Чотири поіменні реєстрації не дали бажаного кворуму — 270 присутніх, хоча в залі було понад триста чоловік. Врешті-решт, на пропозицію Голови Верховної Ради Олександра Мороза зійшлись на компромісі: розпочати слухання щодо МПА, потім розглянути проект Державного бюджету на 1996 рік, а дискусію стосовно угоди продовжити в подальший час, але не пізніше лютого наступного року. П'ята реєстрація зафіксувала 271 присутнього. Розпочалась робота в сесійному режимі. Щодо умов приєднання до угоди про МПА сесію поінформував заступник Голови Верховної Ради Олег Дьомін. Законодавство про взаємини з країнами СНД, зазначив він, ми маємо гармонізувати так само, як і правові основи стосунків з європейським — зокрема та світовим співтовариством — у цілому. Оскільки спроба проголосувати рішення з цього питання не вдалась, головуючий нагадав про своє регламентне право повторити її в подальшому.

Далі на сесії розпочався День уряду, в якому взяв участь Прем'єр-міністр Євген Марчук. З питання щодо проекту Державного бюджету депутатів проінформував міністр економіки Василь Гуреєв, на численні запитання водночас з ним відповів міністр фінансів Петро Германчук. Інформацію взяли до відома. По доповіді голови Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктора Суслова відбулась дискусія щодо проекту постанови «Про основні положення податкової політики і податкову реформу в Україні». Депутати розпочали постатейне голосування, продовживши його наступного дня.

***

У проекті, розгляд якого тривав 14 грудня, визначено заходи з підготовки повновагового Податкового кодексу. Зокрема, запропоновано встановити граничний рівень перерозподілу валового внутрішнього продукту через зведений бюджет, включаючи відрахування до пенсійного і позабюджетних фондів, не вище 45-47 відсотків ВВП. Проект постанови схвалено в першому читанні. У першому ж читанні, на пропозицію Міністерства фінансів, сесія продовжила розпочатий раніше розгляд законопроекту «Про податок на майно підприємств». Після бурхливої дискусії прийнято рішення: доручити Комісії з питань фінансів і банківської діяльності визначитись щодо доцільності такого податку і, в разі визнання його необхідним, істотно доопрацювати законопроект.

Віце-прем'єр-міністр Василь Дурдинець поінформував Верховну Раду про результати роботи урядової комісії з перевірки діяльності довірчих товариств. Інформацію взяли до відома. Депутати доручили Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією підготувати до пленарного розгляду пропозиції щодо створення депутатської слідчої комісії з перевірки роботи посадових осіб, причетних до організації довірчих товариств і фальсифікації відповідних нормативних актів. Кабінет Міністрів зобов'язано до 25 грудня розробити механізм відшкодування збитків, заподіяних громадянам. Генпрокуратура має в двотижневий строк подати Верховній Раді матеріали перевірки діяльності довірчих товариств.

***

З питання щодо змін і уточнень до чинного закону «Про Державний бюджет України на 1995 рік» 14 грудня було заслухано доповідь міністра фінансів Петра Германчука та співдоповідь голови Комісії Верховної Ради з бюджету Миколи Азарова. Необхідність коректив викликана тим, що розробникам всеукраїнського кошторису не вдалось вірно спрогнозувати хід його реалізації. Станом на початок жовтня сума зниження доходів досягла майже 62 трильйонів карбованців, зниження видатків — близько 88 трильйонів. Сесія доручила Комісії з питань бюджету спільно з урядом, з врахуванням поданих пропозицій і зауважень, невідкладно підготувати проект відповідної постанови. По доповідях тих самих Петра Германчука та Миколи Азарова розглянуто проект постанови Верховної Ради щодо затвердження Положення про резервний фонд Кабінету Міністрів. Він формується для фінансування витрат, які не можна передбачити в бюджеті. Скажімо, на першочергові протиповеневі роботи, ліквідацію наслідків аварій та стихійних лих. Депутати внесли пропозиції, які сприятимуть вдосконаленню контролю за видатками з цього резерву. Проект схвалено в першому читанні.

Верховна Рада ратифікувала Угоду між урядом України та урядом Туркменистану про реструктуризацію державного боргу України Туркменистанові за 1993 рік, Протокол про внесення доповнень до Угоди про реструктуризацію державного боргу України Туркменистанові за 1993 рік та Протокол про графік погашення заборгованості України перед Туркменистаном за поставлений у 1994 році природний газ.

У першому читанні депутати схвалили, за винятком поправок до однієї із статей, законопроекти «Про державний зовнішній борг України» та «Про внесення змін і доповнень до закону «Про міжнародні договори України».

З інформацією щодо Указу Президента від 5 жовтня цього року «Про випуск облігацій державної зовнішньої позики України 1995 року» виступив представник Президента Віктор Мусіяка. В перебігу діалогу «запитання-відповідь» та у виступах депутатів наголошувалось на юридичній необґрунтованості указу, його невигідності для нашої держави. Президентові запропоновано в тижневий термін привести документ у відповідність з чинним законодавством.

Повторно в другому читанні сесія розпочала розгляд законопроекту «Про довірчі товариства».

Було схвалено доповнення до статті 4 закону «Про підприємництво» щодо надання послуг по обслуговуванню і ремонту транспортних засобів, а також ліцензування торговельної діяльності, виробництва, ремонту і реалізації пневматичної зброї.

***

Перед початком пленарних засідань четвертої сесії Верховної Ради 15 грудня з вітальним словом до депутатів, а в їх особі до всіх людей України, звернувся Прем'єр-міністр Республіки Білорусь Михайло Чигир. Він очолював урядову делегацію, яка відвідала Київ з офіційним візитом.

Далі сесія повернулась до законопроекту щодо змін і уточнень до закону «Про Державний бюджет України на 1995 рік». Поправки схвалено, за винятком положення в статті 37, яке стосується п'ятивідсоткових відрахувань від реалізації продукції металургійних підприємств. Це дасть змогу не підвищувати ціни на металевий прокат і труби. Прийнято постанову про введення закону в дію з часу його схвалення. Сесія рекомендувала Президентові розглянути питання щодо персональної відповідальності членів уряду та інших посадових осіб, які винні у невиконанні сьогорічного бюджету. Цією ж постановою вуглевидобувні та вуглезбагачувальні підприємства звільнено від сплати заборгованості, включаючи пеню за несвоєчасність обов'язкових платежів, станом на 1 січня 1996 року.

На пропозицію Міністерства соціального захисту і Комісії Верховної Ради з питань соціальної політики та праці депутати розглянули проект змін та доповнень до закону «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні». Було підтверджено, що граничним пенсійним віком лишається 60 років для чоловіків і 55 — для жінок. Схвалені поправки мають за мету привести згаданий закон у відповідність з чинними законодавчими актами щодо пенсій, на жаль, не переглядаючи їх у бік збільшення, оскільки кризовий стан економіки поки що не дає державі такої змоги. Закон про зміни і доповнення вводиться в дію з початку наступного року.

Відбулась дискусія по законопроекту про визнання таким, що втратив чинність, Декрету Кабінету Міністрів «Про сплату дивідендів (частини прибутку) суб'єктами підприємницької діяльності, створеними за участю державних підприємств і організацій». Визначальною була думка: він вичерпав себе, став гальмом у інтегруванні державних виробничих структур з структурами інших форм власності. Депутати прийняли закон, який визнав таким, що втратив чинність, названий декрет.

Верховна Рада розглянула (у третьому читанні), але не прийняла закон «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами».

***

Від постійних комісій надійшли пропозиції розглянути на пленарних засіданнях ряд невідкладно важливих законопроектів. Серед них, наприклад, визнані Президією Верховної Ради та Президією Кабінету Міністрів як першочергові: «Про Державний бюджет України на 1996 рік» — уже розпочатий розглядом, «Про поставки продукції для державних потреб» (друге читання), «Про валютне регулювання» (друге читання), «Про оренду землі» (перше читання). Запропоновано продовжити розпочатий раніше розгляд поданого народним депутатом В. Е. Коломойцевим законопроекту «Про приватизацію майна державних підприємств».

Намічається прийняти зміни та доповнення до низки чинних законодавчих актів. Таких, скажімо, як «Про Державну податкову службу в Україні» (перше читання), «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (третє читання), «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» та до деяких інших діючих законодавчих актів.

Депутати, крім того, мають розглянути цього тижня звіт про виконання Державного бюджету України за 1994 рік, питання щодо вето Президента на прийнятий Верховною Радою закон «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі». Всього до кінця четвертої сесії намічено до розгляду понад 30 питань.

Прес-служба Верховної Ради України.

ДОВІРЧИМИ ТОВАРИСТВАМИ ОШУКАНО МІЛЬЙОНИ ЛЮДЕЙ

ОДНИМ з важливих питань, що розглядала Верховна Рада України 13 грудня, було питання про результати роботи урядової Комісії з комплексної перевірки діяльності довірчих товариств. З інформацією виступив віце-прем'єр-міністр Василь ДУРДИНЕЦЬ.

Почавши роботу відповідно до розпорядження Президента України в середині серпня, комісії у центрі і регіонах, а також створені ними робочі групи за короткий час (трохи більше місяця) перевірили діяльність близько тисячі п'ятисот суб'єктів підприємницької діяльності, які залучали кошти і майно населення. Ми не могли обмежитися лише довірчими товариствами, оскільки, як виявилося, у інших подібних структурах (будинку селенгу, недержавні пенсійні фонди, страхові, інвестиційні, фінансові компанії тощо) процеси відбувалися такі ж самі, а масштаби зловживань і шахрайства були ще більшими.

Далі віце-прем'єр-міністр розповів про шляхи виходу з цієї ситуації, які бачить урядова Комісія.

Результати перевірок, наголосив він, на жаль, підтвердили найгірші сигнали, які надходили від громадян. Ошукано мільйони людей. Спритні ділки привласнили шахрайським шляхом величезні суми, безсоромно нажившись на пограбуванні народу.

Комісії загалом перевірили діяльність 2206 підприємницьких структур. Всіх їх виявлено 2474. На 1 грудня, за попередніми даними, заборгованість цих суб'єктів підприємницької діяльності перед громадянами і юридичними особами сягає 28,2 трильйона карбованців. При цьому активів і майна, що залишилися у цих структур на час перевірки, недостатньо для повернення вкладів навіть без обіцяних процентів.

Однією з головних причин, які призвели до пограбування людей і краху багатьох довірчих товариств та інших небанківських фінансових установ, за словами Василя Дурдинця, стало свідоме, зловмисне порушення законодавства їх керівниками, шахрайство і зловживання.

Багато таких структур будували свою діяльність за принципом «піраміди», проводячи виплату дивідендів, селенг-премій, доплат до пенсій не за рахунок доходів від господарської діяльності, якою вони фактично не займалися, а за рахунок наступних вкладників. При цьому величезні суми такі структури витрачали на власні потреби.

Як показали перевірки, найбільших збитків громадянам завдали своєю діяльністю небанківські фінансові установи, функціонування яких взагалі не регламентується чинним законодавством.

Сумнозвісний «Український будинок селенгу», що мав свої філії, представництва і агентства практично у всіх регіонах, містах, багатьох районах, зумів залучити за попередніми даними КРУ Мінфіну, близько 9 трильйонів карбованців. Перевірки тут продовжуються. Але ж зараз ясно, що УБС власну господарську діяльність для одержання доходів не вів, всі витрати проводив за рахунок коштів, одержаних від громадян. Тільки Генеральним представництвом і Харківською філією цього закритого акціонерного товариства за рахунок коштів вкладників було придбано у Харкові 13 квартир на суму 14,8 млрд.карбованців, на закупівлю автомобілів і запчастин витрачено 48,6 млрд.карбованців, за рекламні послуги сплачено 33,9 млрд.карбованців. Вінницький філіал придбав 3 квартири за 6 млрд.карбованців і зброї на 2 млрд.карбованців.

Значні суми грошових коштів вкладників були направлені стороннім організаціям без будь-якого обгрунтування мети фінансування, в тому числі у м.Харкові комерційній фірмі «Сузір'я» 181,4 млрд.карбованців, товарству з обмеженою відповідальністю «Стандарт» — 9 млрд.карбованців, спільному Українсько-Австрійському підприємству «Українафутбол-Інтернейшнел» — 15,9 млрд.карбованців.

І не дивно, що загальна сума боргу цього товарства, з врахуванням передбачених договорами селенг-премій, складає 8,6 трлн.карбованців. За оперативними даними, угоди розірвані і кошти повернуто двадцяти шести з половиною тисячам громадян. При тому, що всіх вкладників — більш як 800 тисяч.

Серед інших, які завдали збитків громадянам, Василь Дурдинець назвав недержавний пенсійний фонд «Оберіг», «Український національний будинок селенгу».

В даний час, сказав віце-прем'єр-міністр, слідчими підрозділами внутрішніх справ розслідується 90 кримінальних справ, порушених проти посадових осіб довірчих та інших товариств, що залучали кошти населення. До кримінальної відповідальності притягується 83 посадових особи, з яких 10 є громадянами іноземних держав. 14 осіб, що скоїли злочини, заарештовано, 46 оголошено в розшук.

Загальна сума завданих посадовими особами тільки по згаданих кримінальних справах збитків становить 4 трильйони карбованців, 27 мільйонів американських доларів, 174 тисячі німецьких марок. На розрахункові рахунки трастових компаній накладено арешт і вилучено майна лише на 245 млрд.крб., 690 тисяч доларів США та 11 тисяч німецьких марок.

Вже закінчено розслідування 4 кримінальних справи, у тому числі 3 — у Києві. Директор товариства «Магнум-92» Осипов І.А. засуджений до 6,5 років позбавлення волі за шахрайство. Є перспектива найближчим часом завершити розслідування з передачею винних до суду ще у 24 кримінальних справах. 8 справ взяли до свого провадження органи прокуратури.

На засіданні 2 грудня Комісія зажадала від МВС разом з Генеральною прокуратурою прискорити розслідування кримінальних справ, порушених за фактами шахрайства проти посадових осіб небанківських фінансових установ. Особливу увагу запропоновано приділити розшуку майна, фінансових ресурсів потерпілих вкладників.

Безперечно, заявив Василь Дурдинець, такі зловживання великою мірою стали наслідком недосконалості чинного законодавства, а також того, що ці підприємницькі структури опинилися по суті поза контролем з боку відповідних центральних і місцевих органів влади.

Як суттєвий недолік законодавства слід відмітити те, що у ньому не визначено поняття «довірчі операції», перелік майна, що може знаходитись у довірчому управлінні, напрями використання товариствами залучених коштів.

Слабкою стороною законодавства є також те, що воно не забороняє довірчим товариствам займатися поряд з представницькою іншими видами підприємницької діяльності. Це дає можливість керівникам таких товариств використовувати значні кошти для фінансування інших підприємств, зареєстрованих на них самих, на родичів, знайомих. Як зараз з'ясувалося, вони здебільшого для того й створюються, щоб «ховати кінці».

Відміна у 1993 році передбачуваної статтею 8 Закону України «Про підприємництво» державної реєстрації філій (відділень) та представництв суб'єктів підприємницької діяльності, в тому числі довірчих товариств, призвела до того, що діяльність цих філій ніким не контролювалася. Тому, як правило, саме у філіях і допускалися найбільші зловживання.

Чинне законодавство, констатував Василь Дурдинець, на жаль, чітко не регулює процес залучення коштів громадян різними довірчими та іншими товариствами. Це призводить до того, що певні підприємницькі структури фактично займалися банківською діяльністю, не будучи при цьому зв'язаними нормативами ліквідності банківських операцій.

Діяльність недержавних пенсійних фондів та інших небанківських фінансових установ (будинків селенгу тощо) законодавчо не врегульована взагалі.

Якщо говорити об'єктивно, то і Декрет Кабінету Міністрів «Про довірчі товариства» містить норми, при додержанні яких зловживань можна було б уникнути.

Так, Декрет вимагає від довірених осіб брати на обслуговування майно, вартість якого сумарно не повинна перевищувати частки довіреної особи в статутному фонді довірчого товариства та її особистої додаткової відповідальності, відображати на спеціальних довірчих рахунках результати діяльності щодо ведення довірчих операцій.

Але хто рахувався з цими вимогами? В багатьох перевірених установах, наголосив віце-прем'єр-міністр, бухгалтерський облік занедбано. Встановлено факти, коли матеріальні цінності і готівка не оприбутковувалися, в обліку не відображувалася заборгованість по розрахунках з різними організаціями на десятки мільярдів карбованців.

Відповідні органи державної влади як у центрі, так і на місцях, на які покладено відповідальність за діяльність цих підприємницьких структур, довго не наважувалися поцікавитися, за рахунок яких казкових джерел будуть нагромаджуватися прибутки для виплати неймовірно високих процентів. І лише розпорядження Президента змусило їх втрутитися у справи довірчих та інших подібних підприємницьких структур.

У своїй постанові № 873 Кабінет Міністрів висловив серйозні претензії до Міністерства фінансів, Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю, Фонду державного майна, Національного банку.

Істотні порушення Декрету Кабінету Міністрів України «Про довірчі товариства», інших актів законодавства, за словами Василя Дурдинця, допускали під час реєстрації довірчих товариств окремі місцеві органи державної виконавчої влади та виконавчі комітети міських Рад Автономної Республіки Крим, Харківської, Сумської, Вінницької, Луганської, Херсонської областей та м.Києва. Вони нерідко реєструвалися як товариства з обмеженою відповідальністю, порушували вимогу про внесення до моменту державної реєстрації 50 відсотків розмірів їх статутних фондів. Іноді реєстраційні картки не надсилалися до податкових інспекцій, через що довірчі товариства не бралися на облік і не сплачували податків.

Численними майже повсюдно були випадки невідповідності юридичної адреси довірчих та інших товариств їх фактичному місцезнаходженню, що практично виключало можливість контролю їх діяльності.

Безумовно, всі ці недоліки в ході перевірки усувалися, винні притягувалися до відповідальності.

Суттєвим результатом проведеної роботи, підкреслив віце-прем'єр-міністр, є встановлення державного контролю за діяльністю небанкових фінансових установ.

Постановою Кабінету Міністрів функції контролю за ними покладено на Головну державну податкову інспекцію, у складі якої для цього створено окремий підрозділ. Кадрово посилений Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю. Його представництва створюються у всіх областях.

Національний банк встановив контроль за діяльністю комерційних банків у таких питаннях, як облік цінних паперів, збереження документів та проведення ними довірчих операцій.

Як повернути кошти громадянам? Відповідаючи на це запитання, Василь Дурдинець наголосив, ми не маємо права залишити людей наодинці зі своїми проблемами і повинні зробити все, щоб відновити справедливість.

Що в цьому відношенні вже зроблено?

В ході перевірок вкладникам повернуто 2,8 трлн.карбованців.

За рішеннями судів стягнуто з довірчих товариств та інших небанківських фінансових установ 1 трлн.217 млрд.карбованців, 1 млн.383 тис.доларів США і 1350 німецьких марок. В стадії розгляду ще близько 9 тисяч цивільних справ.

Комісія надіслала звернення до Верховного Суду з проханням на основі узагальнення судової практики дати судам керівні роз'яснення щодо додержання передбачених законом строків і якісного розгляду справ цієї категорії.

Віце-прем'єр-міністр висловив надію, що будуть знайдені ще на великі суми і майно, і кошти, сховані керівниками таких суб'єктів підприємницької діяльності в інших комерційних структурах. Треба шукати й те, що конвертоване у тверді валюти і вивезено за кордон.

Пропонується спрямувати на відшкодування збитків громадянам суми фінансових платежів і санкцій, стягнутих із довірчих та інших товариств за порушення податкового законодавства. Це досить великі суми (на першому етапі перевірок було донараховано 359,2 млрд.крб.), вони не закладалися в бюджет, це гроші вкладників, і їх можна було б їм повернути.

Крім того, уважно вивчаються проекти оздоровлення фінансового становища тих підприємств, які ще можуть працювати, і визначено розміри доходів, що мають надійти від реалізації цих проектів. Це дає підстави сподіватися, що виплати тут буде відновлено.

Пошук можливостей повернути кошти громадянам спільно ведеться як у центрі, так і у регіонах, сказав Василь Дурдинець. У цій справі вже є чималий досвід. У Донецькій області за час перевірок повернули громадянам 1 трлн.200 млрд.карбованців, у Дніпропетровській — 800 млрд.крб., Житомирській — 295 млрд., Луганській — 134 млрд.карбованців.

Водночас комісія працює над пропозиціями, реалізація яких дозволить надати процесу повернення коштів громадянам організований характер, поставити його під контроль державних органів і громадськості. Зараз розглядається механізм повернення коштів громадянам за рахунок стягнення у безспірному порядку дебіторської заборгованості цим суб'єктам підприємницької діяльності, а також механізм зберігання та управління майном небанківських установ, на яке накладено арешт.

На майбутнє діяльність довірчих товариств, страхових компаній, інших небанківських установ, підкреслив віце-прем'єр-міністр, має бути врегульовано таким чином, щоб виключити можливість зловживань з фінансовими ресурсами.

Комісія вважає, що це завдання великою мірою вирішить прийняття Верховною Радою України Закону «Про довірчі товариства», постанови про його введення в дію, а також постанови, проект якої вам роздано.

Проект, запропонований комісією, передбачає запровадити обов'язкове страхування відповідальності суб'єктів підприємницької діяльності, які залучають кошти громадян у будь-якій формі, з наступним їх поверненням та виплатою доходу чи без нього.

Страхування провадитиметься шляхом обов'язкового відрахування зазначеними суб'єктами підприємницької діяльності 5 відсотків залучених коштів громадян з віднесенням цих сум на собівартість.

Пропонується також ввести обов'язкове резервування 20 відсотків залучених коштів громадян з розміщенням їх у державні цінні папери.

Порядок такого страхування і резервування встановлюється Кабінетом Міністрів України разом з Національним банком України.

Важливим заходом, що сприяв би наведенню порядку у цій сфері, на думку Василя Дурдинця, стала б перереєстрація всіх суб'єктів підприємницької діяльності, які залучають кошти громадян. Її пропонується провести у двомісячний термін.

У разі, якщо така підприємницька структура не пройде перереєстрацію, на її розрахункових та інших рахунках операції призупиняються за рішенням державної податкової інспекції.

Пропонується запровадити, починаючи з 1 січня 1996 року, реєстрацію філіалів, представництв та інших відокремлених підрозділів суб'єктів підприємницької діяльності в порядку, установленому законодавством для цих суб'єктів.

Філіали, представництва та інші відокремлені підрозділи суб'єктів підприємницької діяльності, створені до набуття чинності цією постановою, також підлягають державній реєстрації у зазначений термін.

Вноситься пропозиція закрити основний канал зловживань, що практично виключатиме побудову «пірамід». Суб'єктам підприємницької діяльності цією постановою забороняється використовувати залучені кошти громадян на власні господарські потреби та виплати процентів, премій, винагород, дивідендів.

Встановлюється порядок, за яким прибуток, отриманий суб'єктами підприємницької діяльності від проведення без відповідної ліцензії діяльності, яка підлягає ліцензуванню, стягується за рішенням державних податкових інспекцій до державного бюджету у безспірному порядку.

Введення такої норми, підкреслив Василь Дурдинець, створить умови, коли на власні потреби та винагороди будуть використовуватися тільки прибутки цих структур, що змусить їх працювати більш ефективно.

Кабінет Міністрів України в місячний термін подасть пропозицію про внесення змін до законодавчих актів України, що випливають з цієї Постанови.

Найближчим часом на розгляд Верховної Ради буде внесено проекти законів «Про внесення змін і доповнень до законів України «Про банкрутство», «Про цінні папери і фондову біржу», «Про підприємництво» та «Про внесення змін і доповнень до Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито», а також проекти законів «Про довірчу власність», «Про недержавні пенсійні фонди».

Одночасно, наголосив віце-прем'єр-міністр, уряд ще раз звертається до Верховної Ради з настійним проханням прискорити прийняття закону «Про страхування», який був прийнятий у першому читанні в червні 1995 року.

Все, про що я доповів, зазначив Василь Дурдинець, — спільна думка, що вироблена на засіданні урядової комісії з комплексної перевірки діяльності довірчих товариств за участю представників регіональних комісій і громадських організацій вкладників. Всі наші пропозиції, я б сказав, вистраждані.

Важливо відзначити й те, що ми тісно співпрацюємо з Комісією Верховної Ради з питань економічної політики та управління народним господарством та багатьма народними депутатами. Прийняття всього пакету документів, об'єднання зусиль законодавчої, виконавчої і судової влади, місцевих органів, громадськості поверне надію мільйонам людей.

(Укрінформ).

Актуальне інтерв'ю

Що рік наступний нам готує?

ПЕРІОД, що його ми переживаємо, ознаменувався розпалом передвиборної боротьби за місця в парламенті. Нинішньому й майбутньому. Не погоджуючись з офіційною доктриною про інертність населення як закономірний результат реформ, намагаючись зруйнувати настирливо нав'язувану думку про байдужість людей, про їхню зневіру в будь-чому і будь-кому, політичні партії робили все можливе задля перемоги своїх кандидатів на виборах.

Активну роль у цьому процесі відігравали такі лідери Соціалістичної партії України, як народні депутати Наталія Вітренко і Володимир Марченко. Вони працювали не лише в Києві, а й у регіонах. І зробили б, безперечно, набагато більше, коли б ситуація не примусила їх їхати за кордон.

Звідси — інтерв'ю з відомими народними депутатами.

Наталія ВІТРЕНКО.

Володимир МАРЧЕНКО.

— Даруйте, довелося їхати чи, покинувши всі справи, відбути у закордонне турне?

Наталія Вітренко: — Саме довелося. Бо дуже багато справ удома і велика наша особиста відповідальність за передвиборний процес в Україні. До речі, ми протягом року лише один раз виїздили за кордон, у США, на міжнародну конференцію (про це згадувалося в моїй статті в «Голосі України» 17.05.95 р.). І ось тепер знову одержали запрошення на міжнародну наукову конференцію. Цього разу її, уже в Німеччині, проводив той самий Інститут ім. Шиллера. До речі, його створено як альтернативу Міжнародному валютному фондові і сьогодні він має філії у 48 країнах світу.

— Це вже цікаво. Чи не могли б ви розповісти детальніше про цю конференцію?

Володимир Марченко: — Вона проходила 2—3 грудня в невеликому містечку Елтвілі на Рейні в Західній Німеччині. На конференцію приїхало близько 400 чоловік із 32 країн: зі США та Канади, Німеччини, Франції, Швеції, Норвегії, Австрії, Італії, Нідерландів тощо. Тема конференції: «Майбутній розвиток визначається 1996-м роком. Рік рішень».

— Чому саме така назва? Який зміст у ній закладено?

Наталія Вітренко: — Суть назви стає зрозумілою вже при першому знайомстві з працями Ліндона Ларуша, видатного американського вченого і політика. **Він засновник і палкий пропагандист школи «Фізичної економіки».** Суть його теорії — у гармонійному і збалансованому розвитку всіх країн світу, в створенні для кожної країни потужної економічної бази як основи державного суверенітету, в державній політиці, спрямованій на зростання духовності й освітнього потенціалу населення.

Уже із зазначеного зрозуміло, що та руйнівна роль, яку виконує кілька століть британська фінансова олігархія і створений нею в середині цього століття Міжнародний валютний фонд, цілком суперечить гуманістичним і професійним переконанням Л. Ларуша. І хоча американська «демократія», розправляючись з інакомисленням, сфабрикувала справу Л. Ларуша і його на 5 років посадили до в'язниці, — зупинити прогрес людства, заборонити творчу думку не вдасться нікому. Саме тому в усьому світі збільшується кількість прибічників Л. Ларуша. Активізація людиноненависницької діяльності МВФ, що прирікає нині на вимирання та зубожіння вже цілі континенти, в той же час сприяє активізації і об'єднанню прогресивних сил світу в русі опору антинаціональним реформам МВФ.

Руйнуючи продуктивні сили країн світу, яким «посприяв» фонд, пригнічуючи матеріальне виробництво, реформи МВФ водночас призводять до його казкових баришів за рахунок фінансових спекуляцій.

Нині світ перебуває на межі колапсу всієї світової фінансової системи. Найближчим часом очікують, що фінансові «бульки» лопнуть — банкрутство банків, крах економіки багатьох країн світу. Це може дати саме 1996-й рік, якщо людство не відверне катастрофу.

— А чи є засоби запобігання колапсу?

Володимир Марченко: — **Це й стало предметом обговорення і результатом роботи даної конференції.** Так сталося, що ми з Наталією Михайлівною відразу по приїзді до Німеччини запропонували ідею підготовки Меморандуму. Нас підтримали насамперед наші колеги- росіяни. Першого ж дня конференції ми підготували проект, у результаті його деякого доопрацювання, з урахуванням пропозицій інших країн, він був практично одностайно (398 «за» та двох, що утрималися) прийнятий як заключний документ конференції.

— Певне, слід з'ясувати, які політичні погляди сповідували учасники конференції? Там що, всі були соціалісти?

Володимир Марченко: — **Ні, аж ніяк. Ідеї Ларуша збирають під свої прапори різних людей: від правих, національ-демократичних, до лівих, у тому числі соціалістичних партій.** Навіть делегація України (7 чоловік) була представлена досить строкато: два соціалісти, руховець, член партії «Громадянський прогрес», троє формально безпартійних.

Приблизно такий самий спектр був і серед інших учасників конференції. Але всіх нас об'єднувало усвідомлення страшного лиха, що приготувала нашим народам підривна діяльність Міжнародного валютного фонду та подібних до нього міжнародних фінансових організацій. Саме тому й було прийнято Меморандум людству.

— Коли можливо — детальніше про його суть.

Наталія Вітренко: — Меморандум людству «1996: всесвітня катастрофа або прогрес цивілізації» дає чітке бачення необхідних принципів для встановлення на планеті нової політики партнерства суверенних держав (як альтернатива тим, що нав'язуються сьогодні з боку МВФ).

Це такі принципи:

1. Оголошення міжнародних фінансових інституцій банкрутами. Створення нової потужної фінансової і кредитної системи для піднесення економіки власних країн і рівноправного міжнародного співробітництва.

2. Встановлення відповідальності держави і центрального державного банку за здійснення грошової емісії, роботу банківської системи для використання її з метою розвитку виробництва та інфраструктури.

3. Забезпечення провідної ролі держави у визначенні економічної стратегії, що зумовлює соціальний захист усього населення.

4. Конституційне закріплення рівноправ'я всіх форм власності, одночасно з підтримкою приватних ініціатив у ефективних для суспільства сферах за збереження державного контролю для енергетики, водного господарства, основних транспортних систем.

5. Стимулювання фізичного виробництва через гнучку систему податків, кредиту і мита, розвиток нових систем економічної кооперації, технологічної спеціалізації і рівноправного партнерства.

6. Використання різних систем землекористування за пріоритету державних інтересів у земельній політиці.

7. Інвестування вищої школи та інфраструктурних проектів, що змінять світ для реалізації прав людини.

8. Державне фінансування науки та високих технологій, створення міжнародної наукової кооперації з найважливіших проблем, наприклад, з питань освоєння космосу.

9. Встановлення нової системи суспільної освіти, що грунтується на здобутках національної і світової класичної культури.

10. Співробітництво провідних релігій заради зміцнення моральності, мирного життя і розвитку.

Володимир Марченко: — Як бачите, це альтернатива політиці МВФ, спрямованій на руйнування держсекторів, освячення приватної власності, розквіт фінансових спекуляцій, ідеології вільної торгівлі з метою стимулювання сировинної спеціалізації експорту наших країн. Це альтернатива духовній деградації суспільства через примітивізм маскультури, **руйнування системи освіти і наукових шкіл через роздмухування релігійних конфліктів.**

Дуже важливо й те, що світове співтовариство дало визначення механізмові, за допомогою якого можновладці реалізують рецепти МВФ, незважаючи на інтереси своїх народів. У всіх країнах це здійснюється через президентські структури, впровадження спеціально підготовлених заморських «агентів впливу» в усі владні і наукові структури, на провідні посади в державі.

Як результат такої політики (і це лунало абсолютно в усіх виступах учасників) — руйнування матеріального виробництва, колоніальне ярмо, безробіття, голод, епідемії. Про це говорили не лише представники Іраку, Руанди, Грузії, а й Польщі, Угорщини та інших країн. Так, економіку Угорщини добиває сьогодні МВФ: 1985 року в борг у МВФ було взято 10 мільярдів доларів. А сьогодні цей борг уже «зріс» до 35 мільярдів. Нині доводиться сплачувати по 7 мільярдів на рік, на що йдуть 44 відсотки від всієї вартості експорту. Зруйновано основні галузі угорської промисловості (фармація, харчова промисловість). І нині 50 відсотків населення живе нижче межі бідності, чого Угорщина не знала ніколи.

А в «благополучній» Польщі лише 55 відсотків родин спроможні покривати свої видатки за рахунок зарплати, тоді як 1989 року (коли вже була криза) це було доступне 68 відсоткам родин. «Успіхи» польської приватизації вражають: з 1990 року приватизовані польські підприємства, вартістю в 150 мільярдів доларів, були продані за 50 мільйонів! При цьому борг Польщі МВФ зростає.

Саме тому прийнятий конференцією Меморандум людству закінчується чітким висновком, що необхідною умовою для реалізації політики партнерства суверенних країн є розвиток народної демократії через парламентаризм і систему контролю та відповідальності уряду за зміцнення своїх національних економік і зростання життєвого рівня населення.

Лише така політика може стати могутнім фундаментом міжнародного співробітництва і відвернути світову катастрофу.

— Дякую за докладне інтерв'ю. І на завершення питання: де можна буде прочитати цей Меморандум у повному обсязі?

Наталія Вітренко: — У газетах «Товарищ» і «Комуніст» у грудні цього року...

Інтерв'ю взяв Іван ДМИТРЕНКО.

ПОСЛУХАЙТЕ НАС, УРЯДОВЦІ!

У НАШІЙ пошті чимало листів, зауважень і побажанв до уряду України. Цією добіркою ми розпочинаємо нову рубрику. Сподіваємося, що до рядових громадян прислухатимуться у Кабінеті міністрів, думки читачів знаходитимуть підтримку і розуміння тих, кому вони адресовані.

Хто подбає про нас?

Шановні урядовці! Зверніть увагу на те нестерпне становище, в якому опинилися сьогодні мільйони ваших співвітчизників. Нашої пенсії вистачає тільки на хліб та воду. Нас пограбувала держава, забравши всі наші заощадження, а нині обдирають різні страхові компанії, наживаючись на наших сльозах. Закони не діють, влада мовчить, справедливість і совість кудись щезли, і навіть наші діти та онуки ставляться до нас жорстоко, без належної поваги. Людина похилого віку безправна і загнана в глухий кут, бо мірилом життя сьогодні стали гроші. Хто подбає про нас і нашу старість?

А.МОРОЗОВСЬКА.

Одеса.

Люди втратили почуття відповідальності

Щось незрозуміле коїться у нас в державі. Ціни невпинно зростають на все без винятку, на базарі товари, хоч і дорого, але є які хочеш, у магазині такого немає. Якщо з чесною людиною хтось поступає несправедливо, ніхто за неї не заступиться, зарплату постійно отримуємо невчасно. Телеекрани, кіно, література насичені сексом, насильством. Електрику відключають, коли заманеться, навіть тоді, коли в господарстві пора доїти корів. У нас ведеться якась економічна і психологічна провокація. І це все не виховує в людей почуття патріотизму, відповідальності. Кому це вигідно?

Микола КОСТЕНКО.

Почапинці
Лисянського району
Черкаської області.

Менше говоріть, а більше робіть

У нескінченному словоблудді багатьох державних діячів немає нічого нового. Уже котрий рік точиться балаканина, змінюються тільки обличчя і прізвища. Невже не зрозуміло, що треба менше говорити, а більше робити для того, щоб підняти Україну, не допустити її загибелі? А може, це така програма — зробити все для того, щоб вимерли всі пенсіонери та малозабезпечені від голоду й холоду і тоді в Україні буде рай? У нас часто згадують голодомор 33-го, не задумуючись, що сьогоднішній голодомор такий само страшний, бо пенсії не вистачає навіть на хліб.

Віктор ЛУК'ЯНОВ.

Дзержинськ
Донецької області.

Впрягайте у роботу керівників з периферії

Скільки в нашій державі буде існувати безвідповідальність керівників усіх рівнів? Коли вже буде порядок? Адже тільки тоді можна досягнути успіху і побороти всі негаразди, якщо про це дбатимуть і внизу, і нагорі. Тільки спільними зусиллями можна витягнути Україну з кризи. А в нас є чимало керівників, які живуть тільки для задоволення власних потреб, а про свої обов'язки забули. Їх особливо багато на периферії. Таким людям не місце в кріслі керівника, їх треба негайно позбутися.

С.БАНДУРОВСЬКИЙ.

Керч.

Наше життя гірше, ніж у в'язниці

Недавно в одній з газет прочитав, що наша держава витрачає на утримання одного в'язня близько шести мільйонів карбованців щомісяця. А на одного пенсіонера, робітника чи службовця за мінімумом виходить близько двох мільйонів. Це за чесну працю. Але ж на ці гроші вижити неможливо. Тому сьогодні в Україні більше домовин, ніж колисок. Проста людина не може забезпечити нормального життя ні собі, ні своїм дітям. Як же це мужі, що стоять біля державного керма, допустили до такого становища, що у в'язниці життя краще, ніж на волі?

Василь КУЧЕРЕНКО.

Черкаси.

Чи діждемо?

Недавно преса повідомила про появу грузинської грошової конвертованої одиниці. Знаємо, що грузини вже повністю притерлися до неї. Отже, в Грузії справи потроху поліпшуються, народ відчуває, що виходить з кризи. Порадіймо за Грузію.

А що ж Україна? Усе більше утверджуємося в думці, що наші реформатори роблять не те, що треба. Чотири роки приймають програми, переливають з пустого в порожнє, а життя все гіршає.

Високоповажний пане віце-прем'єр Вікторе Пинзенику! Будьте ласкаві, знайдіть час і дайте відповідь на сторінках «Голосу України» на два наші питання: «чому» та «коли»? Чи діждемо хоч якогось добра ми, ветерани?

За дорученням групи інвалідів та учасників війни — постійних читачів «Голосу України» Є.КРЕЧКОВСЬКИЙ.

Київ.

Час вибору і дійових рішень

САМЕ так я охарактеризував би сьогодення України. Не тішу себе ілюзіями щодо сприятливого завершення. У досить-таки похмурих фарбах бачу найближче майбутнє народу й держави. Однак саме сьогодні, як на мене, є шанс і можливість врятувати населення, приречене здебільшого на принизливі злидні, а то й вимирання, бо завтра можуть розпочатися справді необоротні процеси — державу буде кинуто в хаос, суцільне беззаконня і сваволю, за якими настане або масовий голод при довготерпінні народу, або кров, насильство, громадянська війна. Як відомо, у нашій історії траплялося, на жаль, і те й інше.

Не повторюватиму сумні факти статистики про різкий спад виробництва продукції за останні 4—5 років, по суті, розвал промисловості й сільського господарства, а звідси й зубожіння народу. На моє глибоке переконання, це результат злочинної економічної політики влади, біля витоків якої стояло керівництво СРСР на чолі з М.С. Горбачовим, потім екс-президента України Л.М. Кравчука за підтримки більшості Верховної Ради минулого скликання. Нині цю політику прискореними темпами проводить Президент України Л.Д. Кучма, знову ж таки за підтримки більшості Верховної Ради нового складу. Фракції та групи правого й центристського напряму, що підтримали Президента під час голосування 19.10.94 з його доповіді про основні напрями економічного й соціального розвитку країни, 8.06.95 — щодо Конституційного договору між Президентом України і Верховною Радою і нарешті 11.10.95 — щодо програми уряду України, а фактично програми Президента, — ось реальна опора найвищої службової особи держави у парламенті країни. Не випадково керівник фракції Народного Руху України В. Чорновіл заявив у жовтні 1994 р. про те, що економічна політика Л.Д. Кучми — то на 90 % виконання програми Руху. Комуністи, соціалісти, частина позафракційних депутатів, які голосують проти нинішньої економічної політики, перебувають у явній меншості і реального впливу на рішення, що приймаються, не мають. Заяви деяких корумповано-продажних засобів масової інформації про комунобільшість у Верховній Раді — умисна брехня з метою ввести в оману народ.

НИНІШНЯ економічна політика не тільки по суті злочинна, а й цілковито безперспективна. Сподівання на поліпшення життя народу немає. Навпаки, ситуація різко загострюватиметься в бік погіршення.

Про це я говорив з парламентської трибуни ще в жовтні 1994-го. Це аж ніяк не пророкування. Всього-на-всього об'єктивний погляд на життя.

Історичний досвід останніх 300 років цивілізації свідчить: існують два основні шляхи управління економікою. Або держава тримає у своїх руках управління економікою на основі державної й колективної форм власності (контроль за цінами, зарплатою, виробництвом і розподілом продукції, монополія на зовнішню торгівлю тощо) за певної приватної ініціативи, як це було в найкращі часи розвитку радянської економіки у 20-і роки, за непу, чи взагалі без такої — 30—90 рр., або управління економікою перебуває в руках конкретних фізичних власників підприємств (контрольний пакет акцій) і землі на основі приватної власності на засоби виробництва за певного державного контролю. Втручання держави може бути суттєвим, як це було за президента США Ф. Рузвельта, який успішно реалізував програму антикризових заходів у 30-і роки, або взагалі мінімальним, що обстоює відомий американський економіст Мілтон Фрідмен та його послідовники на теренах колишнього СРСР Є. Гайдар, В. Пинзеник та інші: цілковита лібералізація цін, зарплати, скасування монополії держави на зовнішню торгівлю, дотацій життєво важливим галузям економіки і взагалі відмова держави від регулювання процесів в економіці. Ліберально-монетаристську теорію М. Фрідмена покладено в основу рекомендацій Міжнародного валютного фонду, що їх так запопадливо виконує керівництво України. До речі, М. Фрідмен обіцяв процвітання Росії, Україні буквально протягом кількох місяців у разі лібералізації економіки. Що з цього вийшло — більшість народу досить переконливо відчула на собі.

Влада в усі часи обманювала народ, і це завжди мало негативні наслідки. Однак настає пора, коли навіть невеличка брехня породжує розвал суспільства й держави. Ця обставина стосується не тільки представників влади, а й рядових громадян. Гадаю, нині ми живемо саме в такий час — час вибору й відповідальних рішень на основі виключно правдивої та об'єктивної інформації.

Передусім нам слід визнати, що протягом останніх 6—7 років практично розвалено державну економіку. Під час акціонування, приватизації, небаченої спекуляції виникла економіка, що ґрунтується не на державній чи приватній власності, а на мафіозно-бюрократичній власності на засоби виробництва. Я зовсім не ідеалізую економічну систему, що існувала до 1985 р. Однак, безперечно, вона була краща для більшості населення за нинішню, що сьогодні визнають такі відомі дисиденти, як О. Зинов'єв (автор більш як тридцяти антикомуністичних творів).

Нині економіку віддано на відкуп директорському корпусові, більшість якого, вийшовши з-під контролю держави, заклопотана передусім розв'язанням особистих проблем. Зверніть увагу: виробництво скорочується, а керівники підприємств і господарств у матеріальному плані явно процвітають. І лише окремі з них роблять усе можливе й неможливе, щоб зберегти виробництво, дати людям зарплату. Однак така рідко подибувана поведінка керівника, чиновника — не результат економічних відносин, а лише наслідок моралі.

Відмовившись за умов монополізму державної власності (приватизація за узаконеною методикою практично нічого не змінила) від контролю за виробництвом і розподілом продукції, витрачанням коштів, цінами й зарплатою, від монополії на зовнішню і внутрішню торгівлю, оголосивши правило: все дозволено, що не заборонено, реформатори створили небачені у світовій історії умови для пограбування народу. Збагачення купки чиновників, комерсантів-спекулянтів, наявність більш як 30 млрд. доларів на зарубіжних банківських рахунках, закордонні вояжі, триповерхові особняки, іномарки, заморські делікатеси — на одному полюсі і дедалі більше зубожіння населення, особливо пенсіонерів, безробіття — на другому. Корупція, що нею, як ніколи, уражені органи влади, розгул злочинності, надто ж рекету, бандитизму, — то також «родимі плями» «реформ». Додамо до «приваб» економічного курсу ще й 8,5 млрд. доларів державного боргу України іноземним кредиторам, постачальникам продукції, за який розплачуватимуться наші діти й онуки. Країна по суті перетворилась на банкрута.

До пенсіонерів у нас взагалі злочинно аморальне ставлення... Це багато в чому їхнім коштом втілюються в життя амбіційні претензії «реформаторів». Коштом найменш небезпечних щодо соціального протесту верств населення. Життя виставить жорстокий рахунок як тим, хто зрадив пенсіонерів, так і тим, хто мовчазно сприймає цю зраду.

МИ ВЖЕ дожилися до того, що Верховна Рада з подачі Президента України затверджує явно фальсифікований бюджет.

Наприклад, у квітні ц. р. було затверджено держбюджет. У листопаді виявляється, що прибуткова частина бюджету недоодержала за 10 місяців 62,3 % запланованих платежів. Інакше й не могло бути — підприємства закриваються, платити податки немає з чого, а ті, хто й може, посилено ухиляються. В результаті уряд і Президент підштовхують Верховну Раду до того, щоб вносити зміни у Закон про держбюджет на 1995 р. і суттєво урізати асигнування на соціальні потреби. Бідні стають біднішими.

Тому життя поставило перед народом України питання руба, і на нього йому самому доводиться відповідати. Між двома стільцями не всидиш. Як на мене, немає нині для нас важливішої проблеми, аніж чітко і ясно визначитися щодо вибору шляху розвитку економіки. Або переважне місце має посісти економіка, що ґрунтується на державній і колективній формах власності на засоби виробництва, тобто соціалістична планова система господарювання, або економіка, що спирається на приватну власність на засоби виробництва, тобто ринкова капіталістична економіка, до чого закликає й веде Президент України за підтримки більшості депутатів Верховної Ради.

Маю підстави гадати, що наміри вищої влади держави запровадити ринкову капіталістичну економіку, м'яко кажучи, не узгоджуються з інтересами більшості громадян України. Саме тому мною було підготовлено проект постанови Верховної Ради щодо проведення всеукраїнського референдуму з питання визначення економічного ладу: чи буде це демократичний соціалізм, державне управління й регулювання економіки, контроль за цінами і заробітною платою, виробництвом і розподілом продукції на основі державної та колективної форм власності на землю і засоби виробництва, чи запровадження ринкової капіталістичної економіки, що спирається на приватну власність на землю і засоби виробництва.

30 жовтня ц.р. Президія Верховної Ради України більшістю голосів відхилила мою пропозицію. «За» голосували лише представники фракцій комуністів, соціалістів і Селянської партії.

Проект Конституції України, запропонований президентською командою, узаконює курс на ринкову капіталістичну економіку, і навряд чи при можливому референдумі буде включено пропоновані мною питання. За нинішнього розкладу політичних сил у Верховній Раді рішення не буде прийнято.

Звертаю увагу читачів на той факт, що в моєму варіанті проекту постанови Верховної Ради про проведення всеукраїнського референдуму немає запитань про герб і символіку, двомовність, ставлення до створення союзу держав, утворених на терені колишнього СРСР, що пропонує Комуністична партія України. Тому мені не можна закинути зазіхання на суверенітет України.

Не зарплата і пенсії, не проблема закриття підприємств, шахт нині мають бути головними для народу за всієї їх важливості, а питання про економічний лад і форму власності. Епізодичні страйки шахтарів усталену злочинну систему не змінюють, і це не можуть не розуміти лідери шахтарського руху, що очолюють страйки. У листопаді ц.р. загроза шахтарського страйку змусила уряд забезпечити фінансування зарплати шахтарям за рахунок коштів на платню працівникам навчальних закладів.

Безконтрольність протягом останніх років з боку держави породила у вугільній промисловості ті самі негативні процеси, що й в інших галузях економіки: зниження продуктивності праці, необґрунтоване нарахування зарплати окремим категоріям працівників, коли, приміром, секретар-друкарка одержувала платню, що набагато перевищувала зарплату вчителя, лікаря, інженера на сусідньому підприємстві, різноманітні зловживання директорського корпусу, комерційних структур. Через ці та інші причини вугілля нині металургійним підприємствам, електростанціям вигідніше купувати у Польщі, Росії, аніж у рідному Донбасі. Зрештою, програє і шахтар, і металург, а з ними і всі люди праці.

Тому питання про шляхи управління економікою набуває глобального характеру. І його буде розв'язано, у чому я не маю сумніву. Річ лише в тому, яким чином. Або масовими мирними політичними акціями трудящих з вимогами до Президента України і Верховної Ради організувати проведення всеукраїнського референдуму з питань економічного ладу, аж до їх відставки в разі відмови, або подальший хаос, руйнація, громадянська війна і на закінчення диктатура невідомо ще яких сил. Звичайно ж, перший варіант цілком демократичний і законний. Однак для його реалізації потрібна розумна воля народу. За її відсутності очікувати змін на краще не слід.

У місті Конотопі Сумської області в жовтні ц.р. в акції протесту проти антинародної економічної політики влади зі 100 тис. громадян населення взяли участь 15 тис., у м. Комсомольському Старобешівського району Донецької області з 17 тис. — 50 чоловік, у м. Амвросіївці Донецької області з 22 тис. — трохи більше 800 чоловік. У півторамільйонному Донецьку — лише 2 тис. чоловік, у Києві з населенням 2,5 млн. чоловік — усього 5 тис. Основний контингент громадян, що взяли участь у мітингах, — пенсіонери. Звичайно ж, очікувати належної реакції Президента України, Верховної Ради за такої активності громадян не доводиться. Хоча, безперечно, невдоволення трудящих зростає.

НЕВЖЕ й справді доведемо себе до голоду і громадянської війни, не скориставшись цілком законними й конституційними формами протесту?

Чи сподіваємося на щасливий випадок, всевишнього? Під лежачий камінь вода не тече. Подивіться, як борються за свої права трудящі Франції, хоча їхнє становище набагато краще за наше.

Через відновлення державного управління економікою я бачу в перспективі раціональне розв'язання в інтересах трудящих питання про конкретну частку власності, котра, безперечно, має залишитися в руках держави, що з часом складе основу народних підприємств, де діятиме приватний капітал (торгівля, сфера послуг та деякі виробництва в інших галузях економіки) за єдиних для підприємств різних форм власності правил гри.

Звичайно, створення народних підприємств справа складна, але вельми перспективна.

Життя свідчить: на рубежі XX—XXI століть ідея соціальної справедливості, закладена у соціалістичній теорії, далеко себе не вичерпала за всіх викривлень влади й політиків у різні часи.

Однак повернімося до головного. Вирішення питання управління власністю, визначення соціально-економічного ладу можливе лише на всеукраїнському референдумі.

Я, приміром, вважаю соціалістичний лад непівського періоду найкращим з його проявів — як в СРСР, так і в інших країнах у різні часи. Однак воля моїх виборців над усе. Як вирішить народ, так і буде. Обов'язок вищої влади в державі надати народові право вирішувати власну долю на всеукраїнському референдумі і таким чином звільнити країну від невизначеності, перспективи соціальних потрясінь тощо. Насильницьке нав'язування суспільству тих чи інших реформ до добра не доведе.

Анатолій МОЦПАН,
народний депутат України.

Жити, щоб бути кращими

7 ГРУДНЯ у Верховній Раді України відбулося парламентське слухання про становище молоді в Україні. Не отримавши слова для виступу, вважаю за потрібне поділитися своїми думками з обговорюваної проблеми.

Усі віки молодь була надією батьків, майбутніми керманичами суспільства та держави. Нам, зрозуміло, не байдуже, в які руки ми передамо це кермо вже через 10—12 років. Придивляючись сьогодні до студента, молодого фахівця, я бачу в ньому завтрашнього керівника установи, урядової структури, депутатського корпусу. Але чи може він сам за нинішніх умов підготуватися до цього, причому значно краще за своїх попередників? Стільки проблем, що постали нині перед молоддю, не пам'ятає наша історія. Вони кругом. Бо причини їх виникнення одні й ті самі. Їхнє коріння криється не в старій як світ проблемі «батьків та дітей», а в новій проблемі «держава та людина», «держава та дитина».

Кожен громадянин, за Конституцією, має право на задоволення своїх життєвих потреб — фізіологічних, освітніх, робочих, побутових, духовних. Насамперед, трьох головних: хліба насущного, житла, духовного задоволення. На жаль, в основному це — гасла, мрії. Свої проблеми молодь змушена значною мірою розв'язувати сама, не маючи досвіду, гарту, захисту. «Ищите и обрящете». Важко сказати, що знайшов кожен із них і чи надовго? Поки що більшість знайшла нові проблеми.

Свого часу Демокріт казав: «У людей погане виростає з доброго, коли цим добрим не вміють ні керувати, ні користуватися».

Так. Ми маємо прекрасні традиції християнської моралі, національної культури, доброго родинного виховання. Ми маємо багату педагогіку, на якій виховували цілі покоління, починаючи зі шкіл книжного вчення часів Володимира Великого та Ярослава Мудрого, Острозької та Києво-Могилянської академій. Маємо багато цінного. Де воно нині? Чому все це так легко витісняють чужоземні проповідники, заморські телебойовики, кінофільми жахів. То й не дивуймося, чому серед молоді масовий став потяг до паління, спиртного, наркотиків, порнографії, розпусти, злодійства. 55 % злочинів скоюють молоді люди! Що робити? Можна відповісти словами Реріха: треба жити, жити краще і бути кращими.

Гадаю, нам потрібно ширше використовувати у виховній та освітній роботі телебачення. Тут потрібно започаткувати спеціальну молодіжну програму.

Чимало проблем змушена розв'язувати молодь: починаючи із вступу до вузу й закінчуючи працевлаштуванням. Уявіть собі, до технікумів та вузів поступає не більш як 40 % випускників середніх шкіл (на 100 випускників середньої школи в Україні є 29 місць у вузах, тоді як в США — 60, Японії — 65). Не торкаючись вступних іспитів, — це окрема тема — хочу

запитати: куди дітися тим, хто не вступив до вузів? Нікуди, бо інших вакансій немає. А це ж наші діти. Чому вони випали з нашої уваги?

Друге питання: де жити студенту? В гуртожитках місць не вистачає, вони перенаселені, там панує своя стихія. Звичайно, не навчальна. Є навіть свій рекет. А квартири надто дорогі. І от студент між двома вогнями. Ніде у світі такого немає, щоб вуз не забезпечував студентів житлом. Ми мусимо прийняти державну програму розвитку матеріально-технічної бази освіти.

Гострою є проблема забезпечення студентів підручниками. Їх хронічно не вистачає. А ми ж хочемо готувати національну еліту.

Ми маємо розгалужену систему закладів освіти — університети, академії, інститути, коледжі, засновані як на державній, так і на приватній власності. Але кадрове забезпечення та матеріально-технічна база останніх не йде в жодні порівняння з державними. Отже, рівень підготовки фахівців тут буде набагато нижчий. Хто відповість молоді, їх батькам за цей обман? Приватну форму навчання вводять і в державних закладах. За кордоном це питання розв'язують просто: хочеш навчатися — плати. Не маєш змоги — бери пільгову позику у банку і погасиш її протягом 15—20 років. А в нас? Не набрав відповідної кількості балів на конкурсних екзаменах — плати звідки хочеш. Спеціальних позик немає, а комерційні банки візьмуть з тебе такі проценти, що до сьомого покоління не розрахуєшся. Тут також потрібне державне, батьківське рішення.

І ще одна проблема — продовження роду. Дуже відповідальна! Але й тут, виявляється, є своя мода, свої погляди. От чому, наприклад, в середній європейській родині по двоє дітей? — Ніхто не відповість. Та у 50-х роках вчені-демографи стали помічати зниження народжуваності дітей і з ним зниження приросту населення. У 1950 р. в Україні приріст населення складав 14,3 на 1000 чоловік, у 1960 вже 13,6, у 1970 — 6,4. 1980 — 3,5, 1990 р. — 0,6, тобто, приріст зупинився. А далі пішла цифра зі знаком «мінус»: -0,8, -0,2, -3,4. Йде виродження нації. Дітей народжується менше, ніж помирає людей. Така тенденція спостерігається і в інших європейських країнах, але там раніше забили на сполох, і ситуація дещо поліпшується (у ФРН в 1980 р. приріст населення — 1,5, а в 1990 — вже лише 0,2; в Австрії відповідно — 0,2 і 0,6; у Данії — 0,3 та 0,4). Потрібна державна програма «Молода сім'я» зі всіма аспектами її підтримки — житлом, працею, зарплатою і т. п.

Давній вислів «у здоровому тілі — здоровий дух» активний і нині, бо справді здоровий дух, високу внутрішню культуру можна чекати лише від фізично здорових людей. А хіба можна домогтися високої ефективності профілактики захворювань, їх лікування на тлі зниженої фізіологічної резистентності чи просто ослаблення організму від недоїдання та за гострої нестачі ліків. Нинішньої стипендії вистачає студентові на 4—5 обідів. Про що можна говорити? Вимагають перегляду не лише принципи призначення стипендії, її розміри, а й уся система соціального захисту молоді. Переді мною лежить заява громадянки Кам'янця-Подільського Яремчук Л. Ф., 15-річний син якої — Діма — інвалід з дитинства і зарахований медичною комісією до числа дітей, що потребують операції на відкритому серці в одній із клінік США. Організатори програми «Дарунок життя» беруть на себе витрати, пов'язані з операцією. Потрібно лише оплатити пільговий авіаквиток — 250 млн. крб. І нема кому допомогти. Таких прикладів чимало. Невже ми не можемо захистити таких дітей хоча б через систему гарантованих пільгових кредитів?

Отже, проблем дуже багато. Ми мусимо переглянути пріоритети. І першими серед них мають бути «Діти України».

Валентин ЯБЛОНСЬКИЙ,
голова підкомісії з науки, народний депутат України, професор.

«РОБЛЮ ПОЛІТИКУ, НЕ БАВЛЯЧИСЬ У НЕЇ...»

З БОРИСОМ КОЛОСОМ ми зустрілися тоді, коли він устиг випити прощальну каву з колегами із Франківської райдержадміністрації і ще не встиг скуштувати вранішню каву на новій посаді — заступника голови міськвиконкому. Оскільки призначення такого рівня не обходиться без політичного опертя або ж спротиву (до речі, попередникові Бориса Колоса довелося розпрощатися з посадою через те, що депутатський корпус не підтримав пропозицію голови міськвиконкому) я передусім поцікавилася співпрацею з політичними силами. «Я — виробничник, не є членом жодної з партій, бо характер маю жорсткий, і він часом не відповідає канонам дипломатії», — сказав він.

—Пане Колос, кажуть, прізвище впливає на характер і поводження людини. Не втримаюся від гри слів: Колосові на такій посаді не гоже стояти на глиняних ногах. Але, знаючи про загострені політичні амбіції всіх галицьких партійців, дивуюся, чому вас досі, даруйте, не з'їли за вашу жорсткість?

—Працюючи понад рік у районі, я не відчував, що існує така політична партія, яка б мала вплив на формування громадської думки. Різні партії проводили свої збори і семінари у нашому актовому залі, я нікого не провокував, мене не провокували, ніхто нікому не заважав. Лише одного разу відчув консолідуючий вплив УРП — під час виборів до районних Рад міста.

Я умію впливати на розвиток подій, як кажуть, робити політику, але чи варто бавитися в неї? В Україні немає ідеологічної системи, яку мали б очолити мудрі люди. Я не прихильник комуністичних ідей, але згадаймо: як багато уваги приділяла саме ідеології колишня компартійна система! Людям треба пояснювати і проблеми Криму, і деякі публікації в пресі, і, як приклад, того ж Степана Хмару. Він — непередбачуваний чоловік. Я взагалі тепер не знаю, хто він є насправді.

—У Львові не раз робилися спроби консолідації демократичних сил. Існувала колись політична консультативна рада, яка тихо зійшла з арени — її звинуватили у «придворних» симпатіях. Нещодавно утворено блок національно-демократичних сил, який акумулював потужний інтелектуальний потенціал. Координаційну раду блоку очолив директор Інституту народознавства НАН України професор Степан Павлюк. Чи ви як службова особа відчуваєте вплив цього блоку в регіоні?

—Інституція, яка бере на себе консолідуючу роль, не має права давати оцінку будь-якій демократичній силі. Коли вона це робить, то перетворюється на рупор тої чи іншої партії. Двічі ми розглядали складні ситуації у клубі директорів, членами якого є я і Степан Павлюк, розробляли концепції для закритого користування — в адміністрації Президента, в Кабінеті міністрів. Двічі Степан Павлюк поспішив оприлюднити ці позиції, хоча думки членів клубу були різні. Зокрема, і я мав окремішню думку. Той чоловік чи група людей, які мають намір консолідувати політичні сили, повинні, вважаю, пропонувати питання для розгляду. На жаль, кожний політик прагне бути лідером...

—Як ви збираєтеся «робити політику» на новій посаді? Тепер вам підпорядковані усі департаменти міста, усе непросте господарство Львова. Перший же снігопад обернувся великим... кріслопадом, бо міські служби не дали ради стихії. До того ж, кожна нова службова особа дістає у спадок старі болячки міста — вода, сміття, транспорт...

—На час кульмінаційних моментів державотворення я вже був професіоналом-виробничником. Мені лиш довелося добре попрацювати над собою, щоб уміти читати закон, ухвалений за нових умов, трактувати його і пояснювати іншим, як його реалізувати. Це було моє основне завдання на різних управлінських посадах.

—Нині, мабуть, немає політичної сили, яка не звинувачувала б управлінців у розвалі виробництва...

—Я не знімаю з себе відповідальності, але вважаю за потрібне роз'яснювати людям роль найвищих державних чинників. Регіональні проблеми були запрограмовані вгорі. Тричі ми оголошували державні програми, тричі визначали пріоритети. В місті є кілька підприємств, майбутнє котрих визначене на найвищому державному рівні: Національним банком, Кабінетом міністрів ухвалено рішення про санацію АТ «Кінескоп», але... руху немає. Очевидно, є сили, які зацікавлені в тому, щоб монопольні позиції, в яких Україна може дати собі раду, були... поховані. Поховавши «Кінескоп», ми ховаємо телевізійну промисловість, а за нею стоїть і частина оборонного комплексу. Така ж ситуація в об'єднанні ЛОРТА.

—Отже, ви знімаєте з терезів такий чинник, як загальний параліч нашої економіки?

—Немає безвихідних ситуацій. Вона може бути керованою або ж некерованою. Якщо держава вважає, що та чи інша продукція їй не потрібна, вона приймає рішення про консервацію або перепрофілювання підприємства. А Львівське об'єднання радіотелеграфної апаратури зорієнтували на державне замовлення і... поки що залишили напризволяще, хоча тут побували почергово всі наші міністри оборони. І я їх водив, і Микола Горинь, і Ігор Юхновський...

—Та повернімося до міського господарства. Воно кероване чи також залежить від волі Києва?

—Цілком кероване, і я знаю, над якими проблемами і як працювати. Нині реалізуємо чотири з одинадцяти програм: вода, сміття, інформаційна система управління містом, комп'ютерне забезпечення усієї інформаційної бази, якою користуються жителі Львова. Багато міських проблем можна розв'язати, якщо не буде монопольних служб. Наприклад, зараз Львівводоканал диктує місту свої умови як монополіст: «У нас ось такі затрати — платіть компенсацію». І місто платить, хоча знаємо, що розрахунок витрат води робиться «на око» — за перерізом труби, під напором, що має теоретично бути. Тої води, що подається Львову нині, цілком достатньо для цілодобових його потреб за умови, що ця вода не литиметься в каналізацію. Поки що львів'яни набирають воду про запас, а потім таки виливають її. Оплату вивезення сміття теж робимо, виходячи з загальнодержавних норм, а не з конкретних реалій. Та в цій сфері маємо альтернативну службу — спільне українсько-голландське підприємство. Приватні автобусні маршрути, започатковані рядом підприємств міста, створюють альтернативу транспортним організаціям. За таких умов вдається управляти ситуацією.

—Чи бачите перед собою нездоланні господарські або ідеологічні бар'єри?

—Так. Це — низька свідомість багатьох наших громадян, на яку не впливають своєю діяльністю ні нові й нові партії. Нещодавно я лежав у лікарні й зробив зауваження санітарці, котра абияк вимила підлогу. «Вдома ви теж зробили б так?» — поцікавився. «Не задавайте дурних питань», — відповіла та. Під час снігопаду одні двірники невтомно працювали, інші за кілька днів навіть лопати до рук не взяли — вони лише вважаються на службі. Зарплата у них невисока, але не в цім річ... Нам потрібно було терміново провести 500 метрів теплотраси. Будівельникам була гарантована акордна оплата. Думаєте зробили? Ні. Під час численних аварій каналізаційних систем раз у раз знаходимо труби, закопані в землю без найменшого покриття. Хіба ж вони служитимуть 25—30 років? А люди кажуть: влада безпорадна. Бити таких виконавців не можна, а на виховання потрібно багато часу і здоров'я. Вірю, що завжди так не буде. Погоду, а отже й політику, робитимуть альтернативні роботодавці й виконавці, які вміють дорожити своєю працею, робочим місцем...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Міністерське крісло

Павло ГАЙДУЦЬКИЙ, міністр сільського господарства і продовольства:

ЛЕГКОГО ХЛІБА НЕ ОБІЦЯЮ

НАРОДИВСЯ у 1950 році в сім'ї колгоспників у селі Берем'яни на Тернопільщині. У 1972 році закінчив фінансово-економічний інститут у Тернополі. Професор, доктор економічних наук. Цього року обраний академіком Академії аграрних наук України зі спеціальності економічний механізм господарювання. Дружина — службовець, два сини — школярі. До призначення міністром працював головою Держкомзему.

Чи така вже драматична ситуація?

— Як селянська дитина ви, Павле Івановичу, чудово знаєте, чим живе село. Проте останнім часом на сесії Верховної Ради, на різних нарадах і засіданнях, у мас-медіа тільки й чуєш: занепад, крах, неминучий голод, якщо... Чи справді така вже безнадійна ситуація?

— Що там говорити — складна та ще й дуже. То не вигадка, що село — на грані виживання. Невпинно знижуються обсяги виробництва. Порівняно із 1990 роком спад становить 31 відсоток. Відносний рівень зарплати порівняно з іншими виробничими галузями упав до п'ятдесяти відсотків. А подумайте над такими цифрами. Нині закупівля сільгоспвиробниками (порівнюючи з тим же 1990 роком) автомобілів зменшилась у 30 разів, комбайнів — у 10, іншої техніки — у 5—10, добрив — у 4,5, пально-мастильних матеріалів — у 2,1 раза. Значить, техніка зношується, земля недоотримує добрив, обробляють її недостатньо. Старіють сільські працівники, вже третина жителів села — пенсіонери.

Наяву й інші біди. Що не день, то все гірше фінансовий стан підприємств АПК. Неплатоспроможність сільгосппідприємств все посилюється: на початку року вона становила 15 трильйонів карбованців, а нині вже перевищує сто трильйонів. У той же час заборгованість сільгоспвиробникам така, що вона б покривала ці борги, і село могло б спокійно вирішувати свої проблеми. Може, я і не правий, але тільки наше село спроможне витримувати такі удари долі, ніхто б у світі їх не переніс.

— А хіба витримує? Наведені вами аргументи — то ознаки занепаду?

— Знаєте, я взагалі б утримувався від таких означень, як крах, занепад, хаос, як очікування голоду тощо. Назвав би це м'якше — труднощі перехідного періоду. На селі відбувається величезна ломка, хоч, може, й не все робиться, як би треба. Проте дають себе взнаки останні укази, розпорядження Президента, рішення уряду — йде реформування. Намітилась стабілізація, а в ряді областей — Донецькій, Запорізькій, Дніпропетровській, Миколаївській, Львівській, Одеській, Сумській — зростання обсягів виробництва. Цього року, скажімо, попри всі негаразди, селяни виробили зерна 37 мільйонів тонн (це рівень минулого року), цукросировини — 30 мільйонів тонн, соняшнику — 2,8 мільйона тонн, що значно більше минулорічного, а в розрахунку на людину цей показник один з кращих серед країн світу.

— І все ж люди наші харчуються все гірше і гірше. Споживання м'яса скоротилося до 43 кілограмів проти 68-у 1990 році, молока — до 256 проти 378 літрів, яєць — до 193 проти 272 штук... А все це — трохи більше половини рекомендованих норм. Все дорого, купівельна спроможність падає. У чому причина і де вихід?

— Вважаю, тут позначається диспропорція міжгалузевих цінових відносин. При майже світових цінах на енергоносії та матеріально-технічні ресурси ціни на продовольчі товари пристосовуються (штучно) під купівельну спроможність населення без урахування витрат на їх виробництво. Зрозуміло, що це не сприяє розвитку власного виробництва. Все тяжче дістається селу хліб насущний. Витрати на виробництво сільськогосподарської продукції зросли тільки за останні чотири роки майже у... вісім тисяч разів! Найбільше важать нафтопродукти та електроенергія — відповідно примноження становить 51 і 62 тисячі разів.

Все це, хочемо ми цього чи ні, спричинить зростання цін на хліб, овочі, м'ясо, молоко. Звідколи мовимо про порушення паритетності цін, а нічого ж для виправлення становища не робиться. Хіба це нормально, якщо протягом останніх років ціни на промислову продукцію збільшились у 19,5 тисячі разів, а на сільськогосподарську — лише у 4,5 тисячі? А як «накручуються» ціни у переробників? Літр молока забирають у виробника за 10 тисяч карбованців, а продають його у магазині вже вдесятеро дорожче. Подібне і з іншими видами продукції.

Хто шукає, той знаходить

— Ви прийняли на себе таке тяжке господарство, отож вам, як кажуть, і карти в руки. У чому вбачаєте вихід із такого становища?

— Єдине — переведення агропромислового комплексу на рейки ринкової економіки, комплексне реформування майнових і земельних відносин, зміна форм господарювання. Все це має на меті створення умов максимальної зацікавленості землекористувачів і власників землі у підвищенні ефективності розвитку сільського господарства на основі дбайливого використання та підвищення родючості землі, відродження почуття господаря.

Основні положення здійснення земельної реформи (форми власності на землю, право купівлі-продажу, порядок передачі у приватну власність тощо) визначені Земельним кодексом, прийнятим Верховною Радою ще у 1992 році. Проте всілякі причини гальмували реформування, тому і виникла необхідність для створення бази процедурно-нормативного забезпечення прийняти указ Президента про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи. У ньому передбачено приватизацію землі, грошову оцінку земель і створення ринку землі.

Найперше завдання — передати землю у колективну власність. Нині державні акти на право колективної власності на землю отримали 5286 підприємств, а до кінця року ця робота має бути завершена.

Важливий другий етап земельної реформи — персоніфікація земельних ділянок. Відповідно до указу Президента від 8 серпня цього року про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільгосппідприємствам і організаціям, затверджено форму сертифіката на право на земельну частку (пай). Кінцевою метою земельної реформи повинно стати встановлення реальної власності на землі сільськогосподарського призначення на основі єдиного принципу — вони повинні належати тим, хто їх обробляє, хто виявляє бажання займатися сільськогосподарським виробництвом, має досвід роботи у сільському господарстві або відповідну освіту.

— Гаразд, земля знайде свого господаря. Але ж вона має розумно використовуватися. Сьогодні ж наші славетні чорноземи, якими так пишаємося, далеко не в ідеальному стані. Очевидно, завданням вашого міністерства повинно стати піднесення родючості землі?

— Так, Україна має найродючіші у світі чорноземи, які є головним багатством народу. Проте сільськогосподарська освоєність земельного фонду досягла 70 відсотків, чого не дозволяє собі жодна з розвинутих країн світу. Розораність сільгоспугідь становить близько 80 відсотків, що також є «рекордним» показником. Зокрема, угіддя зони Степу розорані на 85, Лісостепу — на 85,5 відсотка. Дійшло до того, що деякі області не мають інших угідь, крім ріллі. У той же час розораність сільгоспугідь, скажімо у Франції, становить 48 відсотків, в Угорщині — 37, в Англії — 25, у США — 20 відсотків...

І що ж виходить у нас? Із 33,3 мільйона гектарів орних земель понад 10 мільйонів еродовані, близько 17 мільйонів гектарів — дефляційно небезпечні, понад 10 мільйонів мають підвищену кислотність. Більш як 17 відсотків ріллі знаходяться у посушливій зоні, 76 відсотків— у зоні нестійкого зволоження. Нераціональне використання земельного фонду призводить до катастрофічної екологічної ситуації, різкого падіння родючості грунтів, їх руйнування. Найвразливішими виявилися саме чорноземи. За тридцять років (1961—1991) площі еродованих грунтів збільшилися на 30 відсотків, а їх питома вага у складі орних досягла 32 відсотків.

— Виходить, чим більше «доглядаємо» землю, тим дужче занапащуємо її, завдаємо шкоди? І це триває роками... Невже ні в кого душа не болить, невже ми такі варвари, що залишимо нащадкам «випалену територію»? Щось же потрібно робити?

— Звичайно, нас це турбує, науковці і практики шукають шляхів хоча б применшення шкоди господарської діяльності. У ситуації, що склалася, перш за все необхідно запровадити принцип ландшафтного землеробства, що передбачає екологічно збалансоване співвідношення між природними та сільгоспугіддями. Цим вимогам відповідає розроблена науковими установами і спеціалістами Мінсільгосппроду Концепція розвитку землеробства на період до 2005 року. В її основу покладено високоефективну грунтозахисну систему землеробства з контурно-меліоративною організацією території. Послідовне здійснення економічних, агротехнічних, землевпорядних, гідротехнічних, лісомеліоративних та інших заходів має максимально сповільнити ерозійні процеси, створити стійку агроекологічну систему, сприяти біокліматичному потенціалу для отримання запланованих врожаїв. Хто це впроваджує — має віддачу.

— У нас нині багато всіляких проб, програм, експериментів впровадження зарубіжних технологій, сортів, техніки тощо. Невже бракує власного досвіду?

— Вважаю справедливою формулу «І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь». Взаємодія французьких, голландських, німецьких фірм з нашими господарствами у вирощуванні буряків, картоплі, овочів, гадаю, дасть користь. Розумне варто брати на озброєння.

Що не допомога, то — завада

— Нині, знаємо, є різні погляди на розвиток економіки, зокрема й села. Одні чекають надійної підтримки. Інші ж кажуть: щоб навчитися плавати, треба стрибати на глибину. Проте нам відомо, що в США наприклад, держава замовляє у виробників села кілька видів продукції (навіть тютюн, хоча є закон, що обмежує паління). У нас же не те що не дотують, не замовляють — не платять навіть за здану продукцію. Отож занепадають надто важливі галузі — картоплярство, вівчарство, овочівництво, тепер ось — буряківництво...

— Справді, через те, що держава не підтримує товаровиробників, чимало господарств, галузей у нас збиткові. Зокрема, збиткові молочне і м'ясне скотарство, вівчарство, овочівництво, картоплярство. Збільшується кількість господарств, що, у принципі, мають збанкрутувати. Якщо торік було 2408 збиткових господарств, то цього року їх очікується 2846. Закінчать рік зі збитками в цілому сільгосппідприємства Вінницької, Херсонської, Чернігівської областей, хоча показники у виробництві у них непогані. Про деякі причини я вже говорив. Вважаю, що виникає беззаперечна необхідність надання фінансової підтримки аграрному сектору у вигляді стабільного його кредитування та надання державних субсидій, спрямованих на збереження окремих галузей виробництва, які називали і ви.

— Ну добре, отримає селянин допомогу від держави з однієї руки, а іншою вона забере кошти у вигляді податків, як образно нині висловлюються — із заробленого карбованця 87 копійок йде державі. Має тут бути якась справедливість?

— Довкола оподаткування сільськогосподарських підприємств ведеться неоднозначна дискусія. Нині вони сплачують податок на прибуток, отриманий від несільськогосподарського виробництва, вносять плату за транспортні засоби, а також за землю тощо. І справді, на рахунку після кількох плат залишається небагато.

Враховуючи, що земля є основним засобом виробництва для сільгоспвиробників, на мою думку, плата за землю і повинна стати єдиним і основним податком. Це було б економічно виправдано і зрозуміло для сільськогосподарських товаровиробників усіх форм власності.

— Очоливши міністерство, яке донедавна було ледь чи не диктатором для селян, ви, очевидно, зможете впливати на процеси перетворень на селі, на усунення багатьох недоліків, які нині гальмують аграрне виробництво. Чи не забагато управлінців над селянами — ваше відомство, плодовоовочеве, садівниче, насінницькі, шовківниче, рибне, бджолопром, м'ясопром тощо? Чи збираєтесь ви щось переінакшувати?

— Структура міністерства відповідно до вимог часу постійно вдосконалюється. У нас уже є функціональні підрозділи з питань реформування і ринкових відносин, ринку продовольчих ресурсів, аграрної освіти, координації та освоєння науково-технічного прогресу, ціноутворення, стандартизації і сертифікації, соціального розвитку, зовнішньоекономічних зв'язків, маркетингу, фермерських господарств тощо. Зараз працюємо над новою концепцією структури міністерства для адаптації до умов ринкової економіки. Мається на увазі, що надалі втручання держави в економіку сільського господарства буде обмежене дотриманням громадських інтересів, виконанням завдань верховної влади і концептуальними питаннями економічної і аграрної політики. Отож відбудуться докорінні зміни у керівництві галуззю, починаючи з міністерства. При цьому сфери компетенції — від створення умов для ринкового господарювання до проведення державної політики, участі у законотворчому процесі, виконання актів законодавства і систематичного контролю за їх реалізацією — повинні бути органічно пов'язані.

Але слід зазначити, що забезпечити нові функції, нові напрями роботи стає все важче. Спеціалізовані галузі потребують і певних специфічних послуг. Отож і виникла необхідність створити ряд об'єднань, асоціацій, комітетів з питань, названих і вами. Скажімо, недавно створений Держсадвинпром, бо з'явилася потреба відродити такі прибуткові галузі, як виноградарство і виноробство, що раніше давали до десяти відсотків прибутків бюджету.

Система нашого міністерства — це величезний комплекс, де налічується 21 тисяча госпрозрахункових підприємств та організацій, майже три тисячі установ бюджетної сфери; тут зайняті 5,5 мільйона працівників. Багато чи мало працюючих у нашому міністерстві? Порівняйте: в Україні на мільйон гектарів орної землі припадає 20 працівників нашого міністерства, у США — 54, у Франції — 144, а у Швеції — 525... І справи там, як знаємо, досить непогані. Інша справа — слід поліпшувати, вдосконалювати управління, добиватися результативності аграрного виробництва. А це завдання не з легких.

— Хочете сказати, легкого хліба не буває?

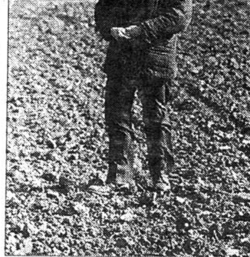
— Хочу сказати, що легкого хліба й не обіцяю. Ні своїм підлеглим, ні селянам. У нас часом дуже легковажно ставляться до землі, хочуть взяти простішим шляхом від неї побільше. А не виходить...

Інтерв'ю вів
Микола ФЕДОРЕНКО.

Проблема

«ЗДАЮТЬ» ЗЕМЛЮ... ФЕРМЕРИ,
не витримавши державної «підтримки»

НА ЧЕРКАЩИНІ зареєстровано 490 фермерсько-селянських господарств, за якими закріплено 11 348 гектарів сільгоспугідь. Ще близько 70 заяв на виділення землі надійшло протягом року у районні Ради народних депутатів від потенційних фермерів. Це наполовину менше, ніж було їх у Радах торік-позаторік. Водночас зростає кількість тих, хто, розчарувавшись у фермерстві, відмовляється від раніше «вибитої» неймовірними зусиллями землі...

На останній сесії Кам'янської районної Ради троє фермерів — Сергій Жаботинський, Віктор Лаптєв і Павло Шамрай заявили про самоліквідацію своїх господарств і повернення земельних наділів. Депутати не вдалися до довгих обговорень — і так ясно, що не від доброго життя «здають» землю хлопці — і задовольнили їх прохання.

У нашому районі 72 фермерських господарства, найбільше в області, — прокоментував цю подію голова Кам'янської Ради і райдержадміністрації Михайло Татаринов. — Але в тих умовах, в які вони поставлені, неможливо працювати. Щоправда, фермери першої хвилі одержали пільгові кредити і чимало з них встигли міцно стати на ноги, здобути авторитет на селі. Інші ж дістали лиш голу ідею. Тому ці люди не мають ні коштів, ні техніки, ходять прохачами до керівників колективних господарств. Ми спробували створити в районі прокатний пункт сільськогосподарської техніки, але послуги його виявилися не по кишені господарям-початківцям. А фермери, що мають техніку, відмовилися від запропонованої бази для її зберігання — дорого. Як бачите, на районному рівні ми намагаємося зробити все від нас залежне, щоб полегшити долю фермерів. Але, на жаль, не все від нас залежить...

Іншої думки про роль районної і обласної влади у становленні нових форм господарювання на селі інженер з трирічним стажем фермерування і 40-річним досвідом роботи у сільськогосподарському виробництві Леонід Малєєв. Не заперечуючи, що найголовнішим винуватцем затяжних і болісних пологів фермерства слід вважати державу, Леонід Єлисейович переконаний і в іншому — аби керівництво на місцях не гальмувало, а по- справжньому, не на словах, а на ділі, сприяло народженню і зростанню фермерства, все було б гаразд.

— Як ви думаєте, чому у нашому районі порівняно з іншими найбільше фермерів, чим особливо пишається райрада? — запитував Л.Малєєв і сам відповідав: — Бо депутати прийняли «мудре» рішення — виділяти на самостійне господарювання середню частку землі — на кожного члена сім'ї по 3 гектари. Порівняйте — навіть середньообласний показник, теж невисокий, становить 22,8 гектара на кожне фермерське господарство. У нас же виходить 12—17 гектарів. Хіба на такому клаптику можна прибутково господарювати без допомоги?

Леонід Єлисейович повідав свою одіссею фермерування, схожу на сотні інших. Спочатку виходив по інстанціях 3,5 гектара забур'яненої долини, згодом 10 гектарів неугідь. Перший рік з горем пополам відсіялися, зібрав 6 тонн ячменю, з яких 5 здав державі. Затратив на це 5 мільйонів карбованців, уторгував — 3. Другого року затрати становили 25, а прибутки — 23 мільйони.Впорати грунт на зиму не вдалося, як і придбати власного трактора. Оббивав пороги, щоб одержати пільговий кредит, — марно. Взимку були спроби створити спільний механізований загін при райсільгосптехмеханізації, спільну базу первинної обробки зерна, його зберігання та реалізації. Новостворена районна асоціація фермерів збиралася у райраді, просила сприяння і допомоги хоч на перших порах. Та кожен залишився сам на сам зі своїм наділом і клопотами.

Найдраматичніші події розгорнулись у жнива. Два місяці безперервно доводилося кланятися чотирьом головам КСП, керуючому райсільгоспмеханізацією, в якого був «прокатний пункт», трьом фермерам, щоб зібрати вирощений урожай. Врешті, після ходінь по муках, над Малєєвим змилостивилися. Але як! Гречка була у двох клинах. Просо — теж. Комбайнер, обмолотивши гречку, переїхав на просо і почав молотити його в гречку...

А в інших як? У фермерів Зайцевих та Моци залишилися незібраними понад 30 гектарів гороху, у Даниленка — 5 проса, у Баркова загинуло майже 8 гектарів гречки, у Чабанів — майже 3 гектари багаторічних трав.

За здану державі продукцію Малєєв одержав 35 мільйонів карбованців, а затратив понад 60 мільйонів. Крім того, по бартеру віддав за «послуги» майже тонну проса і гречки, понад 5 тонн гарбузів, майже 3 тонни сіна... Податкова інспекція, провівши звірку за період фермерування Малєєва, незважаючи на відсутність прибутку за ці роки і відповідні річні та квартальні звіти, нарахувала пеню на несплату податку у Фонд Чорнобиля — 1,9 мільйона, прибуткового податку — 1,5 і ПДВ — 6,7 мільйона карбованців.

Не витримавши «державної підтримки», незабаром відмовляться від землі Станіслав Барков, Микола Скородід, Іван Моца та багато інших. Працюючи мов каторжні, вони ще не встигли зіп'ястися на ноги, а на них уже тиснуть звідусіль, вимагають того, чого ще немає, надівають непосильне податкове ярмо. Про залізні лещата податківців, котрі душать фермерство на пні, говорили і в обласному відділенні Фонду сприяння розвитку фермерських господарств. Його директор Михайло Галамага розповів про кричущий випадок сваволі, який стався у Канівському районі. Місцевого фермера Валентина Музику, котрий привіз до міста на продаж надлишок капусти, податкова інспекція оштрафувала за якісь міфічні порушення ... на 140 мільйонів карбованців. Ніякі пояснення фермера, з'ясування обставин не допомогли — інспектори стояли на своєму. Доведений до крайнього відчаю, Музика пригнав на центральну площу Канева трактор з капустою, поставив біля нього каністри з бензином і заявив, що привселюдно, протестуючи проти знущання над фермерами, підпалить і трактора, і капусту, і себе...

— Гадаєте, цей відчайдушний крок сколихнув керівництво району? Фермера схоплено і побито. А згодом, у лікарні, куди звернувся Музика, відмовили зняти у нього побої, — закінчив розповідь М.Галамага.

На жаль, ні на районному, ні на обласному рівнях цей моторошний бунт зацькованого фермера ні в кого не викликав занепокоєння, не став предметом розгляду. «Ми з колгоспами-банкрутами не знаємо, що робити, а ви носитеся зі своїми фермерами», — відмахнувся на моє запитання про фермерство один з голів районної Ради. І додав: «Хай би не брали землю — їх ніхто не змушував запрягатися у воза...».

Прикро, але в цих байдуже-цинічних висловлюваннях — позиція більшості керівників місцевої ланки влади. «Ім, можновладцям, колись і не снилося таке привілля, яке вони мають нині, — з гіркотою говорив голова асоціації фермерів Кам'янського району Олексій Куценко, колишній, до речі, голова колгоспу.— Раніше хоч бюро райкому боялися та прокурора, а тепер — що хочеш тягни з колгоспу, розпродуй, міняй, віддавай, наживайся! Вони чинитимуть що завгодно, аби продовжити нинішнє безладдя і безвладдя».

Слухаючи пекучі слова Олексія Євдокимовича, пригадала інші, написані народним депутатом України Левком Лук'яненком у депутатському запиті до Кабінету Міністрів: «Чотири роки затятої боротьби сільських феодалів супроти ентузіастів-фермерів призвели до різкого зменшення фермерів... Голови колгоспів укупі з можновладцями різних рівнів тепер додавлюють фермерів і скоро перемога їхня буде повною».

Тривогу цю поділяє не лише Левко Лук'яненко, а й тисячі селянських сімей України, які вирішили господарювати самостійно, і ті, що хотіли б мати свою землю, стати незалежними господарями. Перемога ж сільських феодалів над фермерами, застерігає Л.Лук'яненко, може стати національною трагедією.

Лідія **ТИТАРЕНКО.**

Черкаська область.

Досвід

«Колекція» не для колекції

Завітав якось влітку у КСП «Перше Травня», що у Вільнянському районі на Запоріжжі, хтось із сусіднього господарства, побував на дослідному полі. Здивувався, побачивши на ньому з півсотні сортів та гібридів соняшників — високих і низеньких, з більшими чи меншими кошиками.

— Ви що, колекціонуєте їх? — запитав гість у керівників. — Які ж тут сорти?

Господарі розповіли, що не задля цікавості зібрали таку «колекцію», а мали на меті перевірити, які сорти і гібриди найкраще тут приживуться, а значить, їх можна буде вирощувати у наступному році. Отож і «дістали» насіння соняшнику із Росії, Молдови, Німеччини, Польщі, Франції, навіть із США. Посіяли, звичайно ж, й українськими сортами — місцевими, створеними на Запоріжжі, а також одеських селекціонерів. І знову ж таки — економічна вигода була найпершою турботою, бо господарство засіває соняшником чималу площу — до шестисот гектарів і навіть кілька «зайвих» центнерів з кожного дасть відчутний прибуток.

Протягом літа дбайливо доглядали за посівами, консультувалися навіть із зарубіжними спеціалістами, як отримати щедріший урожай.

І ось настала осінь, пора збирання. Соняшник видався на славу. Як зізналися працівники господарства, навіть не чекали такого. Окремі ділянки давали по тридцять п'ять, а то й сорок центнерів з гектара. Особливо порадував селян гібрид із ФРН «Самбро», який дав понад сорок центнерів. Але не дуже відрізнялися від зарубіжних результатами площі, засіяні одеськими сортами, особливо «Одеським 123» — до 37 центнерів на круг.

Загальний же результат по господарству хоч був і нижчий від рекордних і становив 28 центнерів, проте значно більший, ніж у навколишніх господарствах. Отож, виходить, недаремно дбали у сільськогосподарському підприємстві «Перше Травня», бо отримали чималі прибутки. Ось би ще вчасно розрахувалися за продане насіння, тоді б взагалі були, як то кажуть, на коні.

Цієї зимової пори у господарстві вже думають про весну. Засипали посівний матеріал головним чином сортів одеської селекції, якими у наступному році передбачається засіяти понад дві третини відведених для цієї культури площ. Спеціалісти сільгосппідприємства переконалися, що вони і більш урожайні, і витриваліші до засухи, хвороб та шкідників. Далі перевагу віддадуть сортам і гібридам із Франції та Німеччини як високоврожайним і таким, що мають великий процент олійності.

Але експеримент на цьому не припиняється. І наступного літа на дослідній ділянці висіють для проби десятки сортів та гібридів соняшнику, щоб, можливо, знайти такі, що дадуть ще вищу віддачу. Що ж: хто шукає і знаходить, той шукати продовжує.

Микола **РОСНЯК.**

Запорізька область.

Золоті яєчка несе... перепілка
Полтавець Євген Петренко дає рецепт для українського економічного дива

Він простий, як і все геніальне:

— Вживайте перепелячі яйця і станете... президентом.

— Може, запізно...

— Тоді годуйте ними дітей. Їм саме до часу. Гарантую: виростуть знаменитості. Бо кращого природного стимулятора для розвитку і роботи мізків треба ще пошукати. Гадаєте, чому в Японії стало можливе по війні економічне диво? Є думка, що співавтором була... перепілка. Не дика, а спеціальної селекції. Коли вчені довели, що її яйця позитивно впливають на розвиток розумових здібностей дітвори, то ввели їх до меню шкільних сніданків і виростили покоління інтелектуалів. Тепер перепілок там тримають чи не в кожній другій сім'ї, а галузь — провідна у птахівництві. В Італії, Франції, Англії, Німеччині, власне, всюди на Заході розводять цих диво-птахів. В Україні я чи не єдиний маю таку ферму...

Господарство у Євгена Олександровича клопітне і чимале — понад сімсот птахів. Прилаштував під нього гараж на батьківському дворищі, встановив стелажі, клітки — усе власноруч. За кормокухню служить звичайна бетономішалка, а в літній змонтував інкубатор.

— Він у мене весь на електроніці, — не без гордості демонструє хитромудрі механізми, двигуни, реле, — повністю автоматизований, із подвійним захистом. Вимикають струм на вулиці Радянській, я беру з Балакіна — і навпаки. Це — щоб не було різких перепадів тепла, бо за півгодини можна втратити все стадо. А сюди я одночасно можу закласти три тисячі яєць. Діватися нікуди — японська перепілка не висиджує потомство. Така природа. А ось, власне, і сама продукція, — господар відкриває холодильник.

На перший погляд, вони навіть симпатичні: білі й сіруваті в чорнорудих плямах. Хоча і незвично малі — вп'ятеро дрібніші від курячих. Та містять у 5 разів більше фосфору і калію, у 5,5 раза — заліза, у 6 разів — вітамінів В-1, В-2. Значно більше в них і вітаміну А, нікотинової кислоти, міді, кобальту, протеїну, лізину, лімітуючих та інших амінокислот. Чи не золоті! Дуже довго зберігаються. Якщо навіть тримати за кімнатної температури, то тільки підсохнуть, але жодні мікроби в них не розвиваються. Знавці стверджують, що за смаковими якостями їм немає рівних. Крім того, перепелині яйця — чудові ліки від багатьох хвороб.

Древній китайський учений-фармаколог Лі Ши-Чжень ще триста років тому вказував на їхні лікувальні властивості. Японські науковці підтвердили це. Вважається, що яйця перепелів допомагають у разі хвороб печінки і нирок, серця і шлунка, нервової системи. Їх вживають для профілактики й лікування цукрового діабету, гіпертонічної хвороби, бронхіальної астми, недокрів'я. Практичні досліди засвідчили, що в дітей, уражених радіацією, вже після місячного раціону з перепелиних яєць змінюється склад крові: підвищується вміст гемоглобіну і виводяться радіонукліди. Діти стають веселими, енергійними, їх не бере нежить. А в одній з родин хлопчик і дівчинка відставали в рості від своїх ровесників, часто хворіли. Після курсу лікування яйцями перепелів діти забули про простуди, підросли за неповний рік більш як на десять сантиметрів, а чотирирічна дівчинка самотужки навчилася писати, читати й рахувати.

Що це — диво-еліксир чи, може, чергова панацея від усіх хвороб? Поцікавився у медиків: як завжди, наша медицина нічого не відає. У літературі, навіть спеціальній, інформації практично жодної.Якщо згадки — то обачливі, побіжні. Півсвіту знає, цінує, а ми — ані чи-чирк ні гу-гу. Ось він сидить навпроти — рік до пенсії, а спортивної статури, енергійний, непосидючий. Приходьте, вивчайте, досліджуйте. Якщо столичним світилам далеко, то місцевим — рукою подати. Невже нецікаво знати, як самотужки позбувся гастриту, який давив чотири роки, а дружину врятував від бронхіту й коліту. Твердо переконаний, що тільки завдяки цілющим властивостям яєць. До нього зі всієї України добиваються по допомогу й пораду.

— Нікому не відмовляю. Для дітей-першокласників сусідньої школи-інтернату півтори тисячі яєць передав безплатно. Вони там худенькі, бліді — нехай поправляються. А так ціни «не кусаються». Десяток яєць — 100 тисяч. Курячі в магазині — 220. Перепелят вирощую тільки на замовлення, ще й навчаю, як за ними доглядати. Головне тут спробувати, адже я сам починав із спортивного інтересу на кухні однокімнатної квартири. І «ферма» налічувала лише два десятки пташок.

За дев'ять років свого захоплення диво-птахами аматор зазнав і пережив багато такого, що не додає здоров'я. Але вистояв. Довелося навіть залишити «баранку», яку відкрутив заледве не тридцять років. Три роки намагався реалізувати свої задуми через мале приватне підприємство, але «бюрократи задушили мого «Фараона», а могли б мати в місті ферму на 15 тисяч птахів». Кілька разів «горів» ущент — до останньої гинули перепілки, і все доводилося починати спочатку. Мав багатьох послідовників, та ті виявилися слабкі духом, а ті сильні лінощами. «Монополіст», — каже з гіркою іронією.

А в мене до нього повага й гордість за нього велика. Бо наше місто має свого творця перепелячого дива. Та й сам одержав чудовий запас бадьорості від людини, яка не звикла кивати на скруту. А ще є надія, що знайдуться справжні учні, яким не байдужа доля нації та її здоров'я, які повірять і доведуть, що маленька японська перепілка здатна створити велике українське диво.

Григорій **ГРИНЬ.**

Полтавська область.

Інформаційне законодавство: від догми до реального життя

З*АЙВЕ доводити, що дія законодавчих актів, покликаних регулювати ті чи ті аспекти інформаційних відносин в суспільстві, стосується інтересів цілковитої більшості населення країни. Не випадково інформаційну ділянку законодавчої ниви нашої держави зорано на сьогодні найбільш старанно.*

Проте інколи важко співвіднести викладені в окремих законодавчих актах вимоги не тільки з потребами реального життя, а й одне з одним. Уявімо на хвилину, що ви — звичайнісінький вітчизняний журналіст, який не шкодуючи сил веде пошук найсенсаційнішої інформації, щоб приголомшити своїх прихильників несподіваною новиною. Тут на вас чекають сюрпризи. Якщо станеться таке, що в газетній чи журнальній публікації ви розголосите таємницю, спеціально охоронювану законом, проте відомості про неї отримаєте законним шляхом — можете не хвилюватися і спати спокійно: Закон «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» в такому разі звільняє від відповідальності за зловживання свободою слова і журналіста, і редакцію в цілому. Багато гірше доведеться авторові, якщо ту саму його інформацію буде передано по радіо чи використано на телебаченні, бо Закон України «Про телебачення і радіомовлення» однозначно забороняє телерадіоорганізаціям розголошувати дані, що становлять державну таємницю чи іншу таємницю, охоронювану законодавством без поправок на шляхи її отримання.

З різнобоєм стикаємося навіть у термінології! Для періодичного друкованого видання, що розповсюджуватиметься в межах всієї України, Закон «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» визначає, скажімо, сферу розповсюдження як загальнодержавну, а для інформаційного агентства, що збирається розповсюджувати інформаційну продукцію у тих самих межах, Законом України «Про інформаційні агентства» її визначено як національну. Чому так? Адже за значенням ці два терміни неоднакові!

Проте найбільш виразно недоліки нашого інформаційного законодавства виявляються, якщо співвіднести положення окремого законодавчого акта з даної сфери з реаліями самого життя. Розглянемо з цією метою, скажімо, Закон «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні». Прийнятий Верховною Радою України в листопаді 1992 року, він значно конкретизував основні положення попереднього документа — Закону України «Про інформацію» щодо діяльності саме друкованих періодичних видань.

Практика застосування зазначеного Закону протягом останніх двох років засвідчила, що деякі його статті потребують уточнення, доповнення, конкретизації, узгодження з іншими нормативними актами. Зміни, що відбулися в суспільстві за цей період, потребують нового осмислення окремих норм, приведення їх у відповідність з умовами реального життя. Хіба не дивне, наприклад, те, що Закон у його нинішній редакції каже про право на заснування друкованого засобу масової інформації в Україні і не уточнює водночас, а що ж власне розуміти під заснуванням періодичного або іншого друкованого видання. Невже тільки акт державної реєстрації останнього? Сумнівно! Адже нинішні економічні реалії переконливо засвідчують, що для випуску друкованого засобу масової інформації самого лише реєстраційного свідоцтва недостатньо. Потрібні кошти, й чималі. Але коли це так, то чим пояснити таку парадоксальну розбіжність у вимогах законодавця: для того, щоб займатися виробничою або посередницькою діяльністю, не кажучи вже про банківську справу, потрібно попередньо сформувати статутний капітал. Інакше не зареєструють і не видадуть ліцензію на відповідний вид діяльності. А до видання газети чи журналу навіть з метою «отримання прибутку», що розглядається також як один з видів підприємницької діяльності (див. ст. 6 Закону про пресу) за нинішніми порядками можна приступати без жодної копійки за душею.

Про те, до яких практичних наслідків веде «розмитість» відповідного положення Закону, свідчить такий факт: приблизно кожні троє із зареєстрованих останнім часом періодичних видань не виходять у передбачені законодавством строки.

Не менш вражає і такий факт. Загальновідомо, наприклад, що Закон України «Про інформацію» гарантує її громадянам, а також юридичним особам та державним органам право на інформацію, що означає насамперед можливість вільного її одержання. Але менш відомо те, що стосовно друкованої масової інформації Закон про пресу дане право обмежує. Здійснюється це шляхом своєрідного закріплення періодичних видань за певною територією. Згідно з вимогами ст. 12 зазначеного законодавчого акта в свідоцтві про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації визначають сферу його розповсюдження.

У тексті Закону немає чітких роз'яснень з деяких конкретних питань. Наприклад, саме лише згадування про те, що згідно з Основами законодавства України про культуру, діяльність друкованих засобів масової інформації як матеріальних носіїв і творців духовних та інтелектуальних цінностей є одним з видів діяльності у сфері культури, позбавило б редакції багатьох проблем під час реєстрації їх як юридичних осіб. Адже посилання у ст. 21 Закону «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» на чинне законодавство, згідно з яким немовби і має здійснюватися така реєстрація, позбавлене практичної цінності. Ні в Законі «Про підприємства в Українській РСР», ні в інших законодавчих актах — «Про підприємництво», «Про господарські товариства» тощо — про редакції друкованих засобів масової інформації як такі не сказано жодного слова. Не дивно, отже, що реєструватися їм пропонують то як малим підприємствам, то як акціонерним товариствам, що, між іншим, передбачає наявність статутного капіталу. А який тепер у творчих колективів капітал, годі й казати.

Інший приклад. Ст. 26 згаданого Закону про пресу надає журналістові право по пред'явленню редакційного посвідчення чи іншого документа, що засвідчує його належність до друкованого засобу масової інформації, перебувати в районі стихійного лиха, катастроф, а також у місцях аварій, навіть не згадуючи при цьому, що за певних обставин зазначене право може бути обмежене. І зрозуміле тому обурення репортерів однієї з відомих київських газет, яким працівники правоохоронних органів забороняли перебувати на місці авіакатастрофи. Втім, цілком можливо, що правоохоронці керувалися при цьому вимогами ст. 11 Закону України «Про міліцію», яка надає їм право відповідно до своєї компетенції тимчасово обмежувати або забороняти доступ громадян на окремі ділянки місцевості чи об'єкти з метою забезпечення громадського порядку, громадської безпеки, охорони здоров'я людей.

Перелік таких прикладів, на жаль, можна продовжувати. Викладене вище однозначно вказує на потребу вдосконалення нашого інформаційного законодавства.

Бажано, щоб у роботі з доопрацювання законодавчих та нормативних актів активнішу участь брали і безпосередньо самі журналісти, адже їм першим доводиться відчувати на собі недоліки чинного законодавства. А недоробки ці полягають сьогодні не так у наявності певних невідповідностей в чинних інформаційних законах, про що йшлося вище, як у відсутності надійних правових регуляторів у справі надання підтримки засобам масової інформації з боку держави. Та це тема окремої розмови.

Володимир ЄВТЄЄВ, начальник відділу державної підтримки засобів масової інформації — заступник начальника Головного управління засобів масової інформації Мінпресінформу України.

Ще одне новаторство «Київміськбуду»

***Ж**ИТЛО у столичному мікрорайоні Осокорки-7, де споруджують будинки за кошти, одержані від реалізації житлових облігацій, росте як з води. А днями тут розпочато будівництво багатоповерхового гаража.*

Гаражі — проблема, що набула нині особливої гостроти. Саме тому київські будівельники, котрі мають вільні потужності, взялися до її розв'язання. Вигода і для будівельників, і для мешканців міста: перші одержують роботу, гарантоване, забезпечене фінансуванням замовлення, другі — впорядковані гаражі. І що особливо важливе — багатоповерхові гаражі можуть архітектурно урізноманітнити, прикрасити як нові мікрорайони, так і стару забудову.

Трохи статистики. В кожному з районів міста на черзі у райадміністраціях перебувають 7—10 тисяч чоловік, які бажають побудувати гараж. Отже, кожен з них — потенційний інвестор. У корпорації «Київміськбуд» це обчислили.

Шестиповерховий гараж, який виросте одночасно з новими будинками, розраховано на 536 машиномісць. «За нормами цей гараж мали б споруджувати 15 місяців, — каже начальник управління інвестицій власного будівництва корпорації Олег Гладков, — тобто десь до квітня 1997 року. Та ми в себе в корпорації провели, запросивши всі трести, внутрішній тендер на будівництво. В результаті найкращий варіант запропонував 6-й трест, який і розпочинає нині роботу. За їхніми підрахунками, гараж буде готовий уже восени 1996 року». Головний інженер тресту «Київміськбуд-6» Іван Безверхий у цьому переконаний: «До того, як запропонувати свої послуги, ми зробили економічні, технічні, технологічні розрахунки. Наш варіант вийшов найдешевший. Будівництво довірили одному з найкращих своїх управлінь, БМУ-28».

До речі, в гаражі буде дві автомийки, два магазини — запчастин і автокосметики, майстерні. І все це — на балансі «Київміськбуду».

Найближчим часом у 7-му й 9-му мікрорайонах Осокорків розпочнеться спорудження ще двох таких гаражів. А також — пекарні. Планують також аптеку, продуктові магазини. Корпорація вже має домовленість зі Згурівським районом про постачання продуктів.

Цього місяця на Осокорках-7 планують закінчити будівництво десятого будинку, споруджуваного на кошти від продажу облігацій. З березня наступного року під здавання підуть наступні будинки. Тому потреба в одночасному розвитку соціальної сфери безперечна, саме це й намагаються забезпечити будівельники.

А місця у споруджуваному гаражі можна купити вже тепер. Звертатися на адресу: вулиця Суворова, 4/6, корпорація «Київміськбуд» (2 поверх).

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

На знімку (зліва направо): Іван Безверхий, Олег Гладков, виконроб БМУ-28 Володимир Ліднарович.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Резонанс

Ми пам'ятаємо, скільки нас було

***Т**АК НАЗИВАЛАСЯ стаття відповідального секретаря Комісії у справах колишніх партизан Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр. при Президії Верховної Ради України, кандидата історичних наук Василя Олександровича Конькова, опублікована в «Голосі України» 28 вересня 1995 року. В ній автор розповідав про масовість партизанського і підпільного руху в Україні в роки минулої війни.*

До редакції і Комісії у справах колишніх партизан надходять листи-відгуки на статтю В.Конькова від колишніх партизан і підпільників. Їхні автори заповнюють нові сторінки в героїчному літописі боротьби з окупантами. Ось один з листів.

«Безперечно, партизанський рух і підпілля під час минулої, небувалої за масштабами, війни ще довго привертатимуть увагу письменників та істориків, філософів і політологів, суспільствознавців і військових.

Заради правди і у пам'ять тих, кого вже немає, я вирішив розповісти про пережите.

Жив я до і в 1941 р. на Одещині, в Доманівському районі (нині він належить до Миколаївської області) у маленькому хуторі Баришівка. До школи ходив за кілька кілометрів у сусідній хутір. Уперше оголосили в нас евакуацію десь у середині липня 1941 року. Зібралися всім хутором від'їжджати. Потім евакуацію відмінили. Наприкінці липня дізнаємося, що евакуюватися вже нікуди. Оточені.

З 8 серпня 1941 року розпочалися для нас тяжкі дні окупації, що тривала до 27 березня 1944 року.

Який же то був опір там, у степових районах Одеського примор'я, де не те що лісу — куща доброго не знайти.

У нас було так. Кілька підлітків нашого хутора, за порадою батька мого шкільного товариша, почали збирати зброю, що залишилася після проходження фронту. Незабаром вона стала у пригоді. Приїхав до нас чоловік, і ми віддали йому те, що назбирали. Хто це був, звідки — й досі не знаю. У нашому дворі під невеликим стояком гнилої просяної соломи майже два роки зберігалися три карабіни, сповна споряджені дві кулеметні стрічки у коробках і 8 гранат з детонаторами.

Одного разу влітку 1942 року зустрічає мене колгоспний бригадир і каже: «Бери з собою торбу (продукти) днів на 2—3 і завтра рушай-но на залізничну станцію Мартинівка». Наступного дня дістався до місця. З'ясовується, треба завантажувати вагони зерном. Нас, отаких «вантажників», восьмеро. Всі віком 15—16 років. Дізнаємося, що вагони буде відправлено до Румунії.

Зрозуміли один одного з півслова. Пішла дружна «робота». Подають вагон під завантаження. Треба його «підготувати». Загиджуємо, як можемо. Потім ломиком у кількох місцях пошкоджуємо підлогу, робимо щілини, які прикриваємо листям лопуха або ще чимось, щоб не сипалося, аж доки вагон рушить зі станції.

За два тижні ми навантажили отаких вагонів десятків півтора. І всі до одного «підготували» належним чином. Скільки зерна не доїхало тоді до Румунії? Хто насмілиться сказати, що ми не ризикували. Аби дізналися про це окупанти, всіх би нас повісили.

Ось іще випадок. У нас на хуторі тримали десятків зо два племінних коней. Їх треба було щодня вигулювати. Верхи або запряженими у невеликі сани-одноконки. Стоїмо одного разу з товаришами, розмовляємо. Один повідомляє: в сусідньому колгоспі молотять копички, звезені з полів. Було це на початку зими 1943 року. Ми з одним із моїх друзів поїхали подивитися. Нібито вигулюючи коня, у санях. Минаємо першого комбайна. Працює. Під'їжджаємо до другого — кипить робота. Молотять і біля третього.

Потім мене не було в хуторі два дні. Прийшов додому, а мама каже: «За тобою вже двічі приїздили румунські жандарми. Сашка Чмира забрали вранці. Хтось уночі на всіх комбайнах у радгоспі зняв з двигунів магнето. Без них вони працювати не можуть. Підозрюють тебе й Сашка». Довелося переховуватися.

Більшість людей, особливо молодих, готові були на будь-яку ризиковану справу. Проте кожний такий крок доводилося ретельно зважувати. Пам'ятаю, ще 1941 року в одному із сіл Вознесенського району стався випадок, чутки про який поширилися довкола. У селі були німці. Якийсь солдат став чіплятися до дівчини. Місцеві хлопці його тихо прихлопнули і пустили під кригу. Наступного дня німці вигнали на галявину всіх мешканців села і розстріляли кожного десятого.

На завершення хочу сказати, що я й мої товариші офіційно в жодних списках партизан або підпільників не були. Ніхто з нас за тим не звертався й після війни. З приходом наших військ у березні 1944 року всі влилися до складу діючої армії і пройшли дорогами війни. Комусь випало зустріти смерть, комусь — Перемогу. А було нас, таких, хто чинив опір окупантам, дуже багато, багато сотень тисяч».

Володимир ЯРОШ, підполковник у відставці, кандидат економічних наук.

Київ.

Усе про «профі»

НАШІ читачі часто звертаються з проханням розповісти про федерації, які об'єднують професіональних боксерів у світі. Краще від усіх у нашій країні такою інформацією володіє президент Ліги професіонального боксу України (ЛПБУ), член виконкому WBC Михайло ЗАВ'ЯЛОВ. Йому слово:

— 1921 року було утворено Національну боксерську асоціацію (NBA). Вона почала організовувати бої, піклуватися проблемами майстрів рингу та їхніх тренерів. Через два роки це об'єднання трансформувалося у Всесвітню боксерську асоціацію (WBA). А ще через сорок років група бізнесменів вийшла з неї і організувала нову «фірму» — Всесвітню боксерську раду (WBC) на чолі з Хуаном Сулейманом (Мексика). Нині це найпотужніша, найвпливовіша професіональна організація. Цьому великою мірою сприяє демократичне ставлення керівництва WBC до молодих національних боксерських об'єднань — зокрема, з числа країн Латинської Америки та Азії. Три роки тому до Всесвітньої боксерської ради було прийнято Україну.

У листопаді 1983 року було створено Міжнародну боксерську федерацію (IBF). Нарешті, 1988 року на світ з'явилася Всесвітня боксерська організація (WBO) — четвертий концерн світового професіонального боксу. Киянин Андрій Синепупов першим з українських професіоналів став чемпіоном світу (WBO), перемігши в Дніпропетровську англійця Марка Рамсея на прізвисько Битва.

Наша держава — член усіх чотирьох федерацій. Кожна з них проводить власні чемпіонати світу, складає рейтингові списки. Тому так і кажуть: « Чемпіон світу за версією WBA, WBC, IBF або WBO». Як показує життя, існування ряду версій йде на користь видові спорту. Адже у світі дуже багато талановитих і сильних боксерів. Поки здібний юнак проб'ється до десятки претендентів на чемпіонське звання (це за умов однієї версії), то може розтринькати весь потенціал. Наявність кількох версій дає більше можливостей. До речі, глядачів однаково цікавлять усі чемпіонати світу, незалежно від версії. Досить легко влаштовувати бої між найвидатнішими боксерами з різних федерацій. До речі, трапляється так, що якогось чемпіона світу визнають одразу всі версії.

Є ще одна дуже авторитетна професіональна організація — Європейська боксерська спілка (EBU), утворена 1948 року. Свої чемпіонати вона проводить тільки в 12 вагових категоріях. Приємно, що й Україна має власних чемпіонів EBU. Титул в одній з найпрестижніших вагових категорій — важкій — нинішнього року виграв маріуполець Олександр Гуров. Потім втратив його, а через кілька місяців здолав свого кривдника і повернув високе звання. Це унікальна ситуація. До речі, Гуров — перший номер у рейтингу WBC. Днями ЛПБУ отримала факс із штабквартири цієї федерації, в якому повідомляється, що на 3 лютого 1996 року призначено поєдинок за звання чемпіона світу між Олександром Гуровим (Україна) та Марчело Домінгесом (Аргентина). Місце поєдинку стане відомим дещо пізніше.

І остання приємна новина: досвідчений дніпропетровський суперважковаговик Юрій Єлистратов минулої неділі у Страсбурзі (Франція) у восьмираундовому рейтинговому поєдинку (версія EBU) переміг Йоела Хайнріга з Німеччини.

На знімку: Михайло Зав'ялов з генеральним секретарем WBC Едуардо Ломазоном (Мексика).

На аренах країни і світу

Футбол. Відбулося жеребкування груп фінальної частини чемпіонату Європи, яка відбудеться влітку наступного року в Англії. **Група А.** Англія, Швейцарія, Нідерланди, Шотландія. **Група В.** Іспанія, Болгарія, Румунія, Франція. **Група С.** Німеччина, Чехія, Італія, Росія. Як бачимо, нарешті, збірна Росії отримала суперників гідних. У матчах з ними й побачимо, чого насправді варта ця команда. **Група D.** Данія, Португалія, Туреччина, Хорватія.

А для тренерів збірної України, яких, сподіватимемося, буде названо найближчим часом, окрім професіонального, є й суто вузький, як кажуть, шкурний інтерес. Адже в фіналі європчемпіонату-96 виступатимуть майбутні суперники нашої команди у відбірковій групі чемпіонату світу-98 — команди Німеччини та Португалії.

***

Як стало відомо, передноворічний турнір «Кубок Борисфена», який планувалося провести 27—28 грудня в Київському палаці спорту, не відбудеться.

Гандбол. Закінчився чемпіонат світу серед жінок, який приймала Угорщина та Австрія. Фінал. Корея — Угорщина — 25:20. Матч за 3—4 місця. Данія — Норвегія — 25:24 ... за 9—10 місця. Україна — Хорватія — 35:32.

Баскетбол. Чемпіонат країни. Чоловіки. Вища ліга. Київ-Баскет — ЦСКА (Київ) — 110:71, Нафтохім (Біла Церква) — Будівельник (Київ) —73:97, Азовмаш (Маріуполь) — Шахтар (Донецьк) — 100:142, Будівельник — Нафтохім — 123:68, Шахтар — Азовмаш — 132:57. Астрономічні рахунки, величезна перевага фаворитів над рештою учасників турніру ще раз підтверджують, що варто подумати про суперлігу або принаймні про скорочення вищої ліги.

Матчі БІПА-Моди та СК Миколаїв перенесено на інші дні, бо в складі одеситів багато хворих на грип.

Хокей. Учора національна молодіжна збірна України, яку очолює Віктор Чибирєв, вилетіла до США, де з 26 грудня по 4 січня відбуватиметься чемпіонат світу у групі А. Наші хокеїсти гратимуть у бостонській підгрупі, де їхніми суперниками будуть збірні США, Канади, Фінляндії та Швейцарії. В іншій — змагатимуться команди Росії, Чехії, Німеччини, Швеції, Словаччини.

У Московському льодовому палаці ЦСКА триває традиційний турнір на приз «Известий». Швеція — Фінляндія — 5:1, Канада — Фінляндія — 3:1, Росія — Канада — 2:2.

Кікбоксинг. Третій матч збірних професіоналів України та США закінчився з рахунком 4:2. Нагадаємо, що першу зустріч виграли наші кікбоксери — 4:1, а друга завершилася внічию — 3:3. Цю суперсерію організували Міжнародна ліга кікбоксингу «Славутич» (генеральний директор Георгій Кобилянський) та американська фірма з Чикаго «Вабека інтерпрайз корпорейшн» (президент, колишній киянин Валерій Пацієвський). Навесні ці суперники зустрінуться в Чикаго.

«Автоинвестстрой» — офіційний представник «Вольво» в Україні

Після чотирьох років успішного співробітництва з такими відомими фірмами, як АвтоВАЗ, ГАЗ, ЗАЗ, УАЗ, РАФ, ІЖ та АЗЛК, харківська автоторгова компанія «Автоинвестстрой» заслужено здобула репутацію однієї з найбільших і найнадійніших в Україні. Сьогодні автомобілі від «Автоинвестстроя» купують усі — від Закарпаття до Луганська, від Чернігова до Криму. Успіх компанії можна пояснити, напевно, просто,— стабільність і надійність. Останнє із досягнень — відкриття в Харкові нового європейського автосалону і репрезентація на ринку Східної України всесвітньо відомого шведського автомобільного концерну «Вольво». Привід для розмови з президентом АТ «Автоинвестстрой» Д. Святошем, погодьтеся, у наш час — неабиякий.

— Дмитре Володимировичу, залишимо приємну розмову про «Вольво» на закінчення інтерв'ю. Спочатку, може, про те, як вдається зберігати нормальний ритм у роботі, незалежно від несприятливих фінансових чи податкових «коректив». Поділіться досвідом...

— Досвід простий, будь ласка — працюйте!

Але якщо говорити серйозно, то, зізнаюся, що зберігати позицію серед лідерів автобізнесу непросто. Бо тільки завдяки конкуренції, наступанню на п'яти ми постійно йдемо по шляху зниження цін на автомобілі. Поліпшуємо якість обслуговування. Свято бережемо основний принцип свого бізнесу: клієнт завжди правий. Відомо, що один задоволений покупець «дарує» не лише нових. Але статистика нічого не каже, скільки втрачає фірма, коли вона своїм «сервісом» лише дратує їх. Думаю, що значно більше. Втім, хоч би що там казали, український ринок товарів і послуг поволі, але дедалі більше впевнено входить в цивілізовані норми. Відмирають недобросовісні підприємства. Виживають ті, що працюють чесно, культурно, на рівні нинішніх потреб суспільства. Ринок жорстко диктує свої умови, але я особисто радий жити і працювати за ними, а не за іншими.

— Проте, якщо мені не зраджує пам'ять, на початку становлення вашої фірми ви говорили не лише про торгівлю автомобілями, а й про створення власної мережі фірмових станцій техобслуговування, розвиток недержавного страхування автотранспорту.

— На жаль, життя іноді вносить істотні поправки у, здавалося б, реальні плани. Економічна, фінансова нестабільність, параліч промисловості, відверте шахрайство страхових та інвестиційних компаній не могло не вплинути негативно на соціальний настрій суспільства. Більшість із нас уже нізащо не повірить жодним гарантіям страхувальників. А тому, мабуть, безглуздо розвивати страхування автотранспорту, коли наперед знаєш, що охочих грати у цю гру знайдеться небагато. Хоча наша репутація «не підмочена», і ми завжди говоримо лише те, що робимо. Але який сенс страхувати один, образно кажучи, автомобіль, коли вірогідність того, що з ним може щось трапитися, дуже висока. Проте це не означає, що ми геть відкинули цю ідею. І обов'язково до неї повернемося, як тільки на цей вид послуг з'явиться попит.

А що стосується станцій технічного обслуговування, то про це вже доречно говорити сьогодні у зв'язку з відкриттям у Харкові нашого автосалону «Вольво». Через кілька місяців стане до ладу й одноіменна станція. І поступово цю сферу послуг розширюватимемо.

— Коли ви вже заговорили про «Вольво», то чому саме ця марка? У моді, здається, автомобілі інших знаменитих компаній.

— Що ж, постараюся пояснити. По-перше, «Вольво» — справді прекрасна машина. По-друге, це автомобіль, що його виготовляють і експлуатують в країні зі схожими з нашими кліматичними умовами. Третій аргумент. Нам досить імпонує основний принцип побудови цього автомобіля, сформульований ще на початку століття засновниками концерну: автомобіль є лише тією оболонкою, що несе людину. Якщо оболонка розбивається — людина має вийти з неї й рухатися далі. Тобто принципи безпеки продиктовані багаторічною роботою в цьому напрямі, а одержання численних призів «за безпеку» на багатьох міжнародних виставках лише підтверджує успіхи в досягненні мети. Варто хоча б згадати особливий, триконтактний режим безпеки; надувні подушки на місці водія і пасажирів, що обов'язково входять до стандартної комплектації; досить ефективну систему протидії особливо небезпечному боковому удару.

Можна, звичайно, говорити про прекрасний дизайн і «шикарні» салони інших, дорожчих моделей і марок, але ми вибрали «Вольво», бо, як і засновники цього концерну, вважаємо: безпека і надійність стоять вище за всі інші пріоритети. Тим паче, що мова йде про автомобілі, які експлуатуватимуть на наших далеких від ідеалу дорогах, з низькою культурою водіїв на них.

— Чи відрізняються якимись особливостями ті машини, що надходять і надходитимуть до нашої країни?

— Безперечно, ми реалізуємо тільки ті «Вольво», що пройшли певну «адаптацію». Ці автомобілі «вище сидять» над дорогою, у них кращий антикорозійний захист. Вони «не вередливі» до нашого бензину, мають посилену ходову частину. Врешті, «Вольво» — це перший автомобіль, що почав «призвичаюватися» до наших умов багато років тому і досяг на цьому шляху непоганих результатів.

— Придбавши у вас «Вольво» сьогодні, на які гарантії можуть розраховувати його власники завтра?

— Передусім на те, що наші слова ніколи не розходилися з ділом. Думаю, наші партнери і клієнти мали змогу в цьому переконатися не раз. Всі автомобілі реалізуємо в гарантією в один рік, незалежно від того, яку відстань за цей час вони «пробіжать». У разі потреби уже сьогодні можна одержати необхідні консультації чи технічну допомогу спеціалістів, офіційних дилерів концерну в Києві чи Дніпропетровську. Крім того, як я вже казав, через дватри місяці ми відкриваємо власну станцію техобслуговування в Харкові, де можна буде виконати всі належні роботи з обслуговування автомобіля «Вольво». Тож комфорт гарантовано в будь-якій ситуації.

— Чим ще порадує ваша компанія своїх нинішніх і майбутніх клієнтів?

— Поки що лише стабільністю, здоровим консерватизмом. Ми все робимо для того, щоб, придбавши у нас один раз автомобіль, наш покупець залишався нашим назавжди. А це, погодьтеся, уже немало.

РЕАЛИЗУЕТ СО СКЛАДА В ХАРЬКОВЕ

АВТОИНВЕСТСТРОЙ

тел/факс /0572/ 432-827
тел/0572/ 381-655, 476-894

УАЗ
31512
31514/ЛЮКС
3741/ ПРОМТОВАР.
3909/ ФЕРМЕР
3303, 330318/ТЕНТ
3962/САНИТАРНЫЙ
2206/МИКРОАВТОБУС

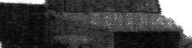
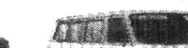
ВАЗ
21043, 21053
2106, 21061
2107, 21083
21093, 21099
21213 "ТАЙГА"

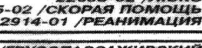
ГАЗ
3102/ЛЮКС
31022/УНИВЕР.
31023/САНИТАРНЫЙ
31029-51,31029

АЗЛК
2141
23352
/ПИКАП

ИЖ
2715/ГРУЗОВОЙ
27151/ПИКАП
27156/ГРУЗОПАССАЖИР.
21251/КОМБИ
М-412 ИЭ

ЗАЗ
1102
"ТАВРИЯ"
1105/5 ДВЕРЕЙ

ГАЗ
33021/ГАЗЕЛЬ
3309/ГР.ТУРБОДИЗЕЛЬ
4301/ГР.ДИЗЕЛЬ
4509/САМОСВАЛ, ДИЗЕЛЬ

RAF
22038 /ПАССАЖИРСКИЙ
22038-02 /ЛЮКС
2915-02 /СКОРАЯ ПОМОЩЬ
2914-01 /РЕАНИМАЦИЯ

3311 /ГРУЗОПАССАЖИРСКИЙ
33111 /ГРУЗОВОЙ
2920 /ИЗОТЕРМИЧЕСКИЙ
2925 /МИЛИЦИЯ/ПОЖАРНЫЙ

ЗА БЕЗНАЛИЧНЫЕ КАРБОВАНЦЫ

НОВЫЕ АВТОМОБИЛИ

ПО ВОПРОСАМ БАРТЕРА ОБРАЩАТЬСЯ ПО ТЕЛЕФОНУ: /0572/14-00-14

Держтелерадіо України
Агентство «Телерадіореклама»

ТЕЛЕ

Пропонує в ефірі
щоденні рекламно-інформаційні блоки, тематичні передачі «Перспектива» та «Презентація» (зустрічі з діловими людьми, виставки, аукціони, телеігри, конкурси, шоу, лотереї тощо)

ВИГОТОВЛЯЄ
відеокліпи, відеофільми, споти, сюжети.

РАДІО

Пропонує в ефірі
щоденні рекламно-інформаційні випуски (репортажі, інтерв'ю, коментарі, огляди, оголошення тощо)

ВИГОТОВЛЯЄ
магнітофільми та іншу аудіопродукцію

РОЗМІЩУЄ
вашу рекламу у найпопулярніших передачах Українського телебачення і радіо.

Ми готові укласти з вами угоду на довгострокове співробітництво.
Ми будемо раді, якщо своєю рекламою допоможемо вам у розв'язанні ваших проблем!

НАША АДРЕСА:
252033, Київ-33, вулиця Володимирська, 69-А.
Т./ф.: 224-45-43, 220-91-29.

керамические
ОБОГРЕВАТЕЛИ

MICRO FURNACE
ELPEK

ДЛЯ ОФИСОВ, КВАРТИР И ДАЧ

ГАРАНТИЯ 18 МЕСЯЦЕВ

Дистрибьюторы СП "ЭЛПЕК":

г. Кировоград	ДИСК	24-64-58
г. Одесса	АВИА	22-01-94
г. Ивано-Франковск	ЭЛЕКТРОН	4-32-62
г. Запорожье	ЭВИТА	32-71-74
г. Винница	МЕДТЕХНИКА	44-79-84
г. Донецк	НОВАЯ ПЕЧАТЬ	92-05-49
г. Днепропетровск	ОРГТЕХСЕРВИС ПЛЮС	47-66-49
г. Черкассы	СПАРТА	47-20-64

ТЕПЛО НЕ ТОЛЬКО ОТ СОЛНЦА!

НОВИНКА! НОВИНКА!

СП "ЭЛПЕК" предлагает :
бытовой нагреватель проточной воды ВПО-5,5/220
ВСЕГО 6.000.000 КРБ

252050 г.Киев,
ул.Глубочицкая, 17
тел: (044) 211-80-31,
211-80-00
факс: (044) 219-15-41

ГРАДОБАНК

Новорічний та різдвяний подарунок для ваших рідних та близьких!

Валютний депозитний сертифікат на пред'явника!
Номінал — $ 500, 10 % річних

Це подвійний дарунок:
до Нового року — сертифікат, через півроку —
доход по ньому до літнього відпочинку!

Продаж із знижкою до Нового року!
Час придбання — це також Ваш доход!

Поспішайте відвідати відділення та філії Градобанку.
Адреси відділень у м. Києві: вул. Сеченова, 6; вул. А. Барбюса, 9-а; вул. Дмитрівська, 71; бульвар Перова, 56; бульвар Я. Гашека, 17; вул. П. Мирного, 26; пр-т Оболонський, 26.
Довідки за телефонами: (044)212-22-29.

Генеральна ліцензія Національного банку України № 7 на право здійснення операцій з валютними цінностями.

ОАО Киевская швейная фабрика «Спецодежда»
производит и реализует оптом и мелкими партиями
спецодежду, санодежду, постельное белье в широком ассортименте. Принимаем заказы на пошив и раскрой швейных изделий
как из тканей заказчика, так и из собственных тканей.
Справки по тел.: (044) 435-12-91, 435-22-84, 435-01-92, 435-10-60, 435-00-14, факс .435-31-83.

Организация реализует:
ГИДРОИЗОЛЯЦИОННЫЙ МАТЕРИАЛ «БРИЗОЛ»;
мешки бумажные;
насосы промышленные;
котлоагрегаты отопительные;
пленку для ламинирования ПИЛ-5.
Тел.: (044)
224-60-51,
221-39-99,
225-50-55.

ЗАО «Гидротехника»
реализует со склада в Киеве и на заказ
ГЛУБИННЫЕ НАСОСЫ
ЭЦВ 4, 5, 6, 8, 10, 12 дюймов,
спецпровод ВПП
и станции управления, а также бытовые.

Тел.: (044) 488-42-63, 442-09-91 (484-55-83 с 7^{00} до 22^{00}),
Житомир: (0412) 37-46-88, 25-91-03,
Ульяновка: (05259) 2-12-92,
Львов: (0322) 22-26-68, 42-27-55,
Днепропетровск: (0562) 73-01-87, 41-72-36, 23-38-36,
Чернигов: (04622) 2-58-89,
Черкассы: (0472) 63-30-86.
ВЫСОКОЕ КАЧЕСТВО, НИЗКИЕ ЦЕНЫ!

Возьмем в лизинг либо в аренду СуперМАЗ (20–25 тонн), тентованный. Возможен обмен на рыбную муку, ГСМ. Наши телефоны в г. Севастополе: (0692) 44-03-92, 44-18-67.

Арбітражний суд Києва (252030, Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44 «В») порушив справу №15/111 про банкрутство приватного підприємства «Кращий з кращих» (252009, Київ, вул. Богатирська, 11, р/р 644240 в Київській філії «Приватбанку», МФО 321842).

Майнові вимоги кредиторів подавати до арбітражного суду Києва в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Предприятие «Днепрторгкомцентр»
реализует со склада в Днепропетровске
АВТОШИНЫ
для грузового, легкового и с/х транспорта.
Тел.:(0562) 78-69-07, 78-69-06. Тел./факс (0562) 78-46-93.

Арбітражний суд Києва (252030, Київ-30, вул. Б. Хмельницкого, 44 «В») порушив справу №15/112 про банкрутство науково-виробничого комерційного підприємства «Аеропаг-Символ» (252025, Київ, вул. В. Житомирська,13. Поштова адреса: 252025, м. Київ, а/с 309, р/р 467904 в Проектному відділенні Промінвестбанку м. Києва, МФО 322186).

Майнові вимоги кредиторів подавати до арбітражного суду Києва в місячний термін з дня опублікування оголошення.

АО «КамАЗ Украина»

официальный дистрибьютер АО «КамАЗ»

❑ Реализует с площадки в Киевской области грузовые автомобили КамАЗ:

КамАЗ — 5410
КамАЗ — 5320
КамАЗ — 53212
КамАЗ — 53213
КамАЗ — 55102
КамАЗ — 55111

Цены ниже заводских!

Автомобили продаются с гарантийным обслуживанием!

❑Предлагаем в широком ассортименте запасные части на автомобили КамАЗ. Более 300 позиций запасных частей всех модификаций на складе в Киевской области.

Контактные телефоны:
(044) 462-59-31, 462-59-32, 462-59-33, 462-93-34, 416-91-62, 416-91-64, 416-91-69, 416-91-73, (044) 212-45-04, (04494) 540-82, 524-99, факс (044) 462-59-35.

THE 1996 FREEDOM SUPPORT ACT FELLOWSHIP PROGRAM
OPPORTUNITIES FOR GRADUATE STUDY IN THE USA

The Government of the United States of America is pleased to announce the 1996 Freedom Support Act Fellowship Program, which provides grants to pursue one or two years of graduate study in the USA, some of which may lead to a degree or certificate from a U.S. institution.

Fields:
- **communication/journalism**
- **education administration**
- **library/information science**
- **public policy**

Competition for the Fellowship is merit-based and open to anyone who meets the specific criteria. Applicants must:
- be citizens of Ukraine and other countries of the former Soviet Union;
- lack a source of funding for study in the US or access to another US-based training program;
- be under the age of 40 at the time of application deadline (January 26, 1996);
- hold an undergraduate degree (four or five-year program) with good academic standing by the start of the proposed academic program in the United States;
- be proficient in spoken and written English at the time of application;
- be able to demonstrate professional aptitude and leadership potential in the field of specialization;
- be able to begin studies in the United States in summer 1996.

The Program is funded and supervised by the United States Information Agency and is administered by the American Council of Teachers of Russian/American Council for Collaboration in Education and Language Study (ACTR/ACCELS), the Institute of International Education (IIE), the International Research & Exchanges Board (IREX), and the Soros Foundations/Open Society Institute (Soros/OSI).

Further information and instruction about how to obtain and complete applications may be requested in writing or by telephone from the addresses listed below:

FSA Fellowship Program
Kiev Shevchenko University
vul. Volodymyrska 60, Rooms 218, 223
252033 Kiev, Ukraine
tel.: (044) 225-71-82 / (044) 225-22-51
fax: (044) 224-69-60 / (044) 225-10-06
e-mail: aksels.kiev@sovcust.sprint.com
e-mail: ulanak@eccel.kiev.ua.

FSA Fellowship Program
vul. Hrushevskoho 4, Room 301
252001 Kiev, Ukraine
tel./fax: (044) 229-34-79
e-mail:
irexkyiv@irex.freenet.kiev.ua

Applications must be in English and must be returned to one of the representational offices listed above by **January 26, 1996**. Late or incomplete applications will not be considered.

АО «Агротехсбыт»

реализует и обменивает:

автошины для сельскохозяйственной техники,
дизель-электростанции.

Тел.: (044) 211-41-79, 213-89-19.

Поршневая группа

(гильза, поршень, палец, кольца, вкладыши, прокладки)

ДЛЯ АВТОМОБИЛЕЙ...

КамАЗ, МАЗ, КрАЗ, ГАЗ-53, ЗИЛ-130, ИКАРУС, УАЗ, ГАЗ-24, Москвич-412, ВАЗ, ЗАЗ, ГАЗ-21

...И СЕЛЬХОЗТЕХНИКИ

Т-150, МТЗ-80, -82, ДТ-75, «Дон», «Нива», «Колос», для двигателей: Д-240, СМД-14, -18, -20, -22, -31, -60

ЗАПЧАСТИ для ГАЗ-53: коленвал, диск сцепления ведомый, корзина сцепления, распредвал.

ЗАПЧАСТИ для КамАЗа: выжимной подшипник, топливный насос (ТНВД).

Плунжерные пары, распылители, форсунки для МАЗ, СуперМАЗ, КамАЗ, КрАЗ, Т-150.

Оформление и отгрузка за 10 минут!
КМП «ЭВО», Киев, ул. И. Гонты, 9.
Тел. (044) 443-6549, 452-12-15(с 9.00 до 17.00)

ГРОССБУХ
БИЗНЕС-ЭКСПЕРТ
САПФИР

Нормативні документи України на Вашому комп'ютері:

Бухгалтерія, митниця, фондовий ринок та багато іншого.

Викликайте експерта для демонстрації програм за тел. **(044) 558-62-00**

Арбитражный суд Днепропетровской области (320101, г. Днепропетровск, проспект Кирова,1) возбудил дело № Б 8-167 о признании банкротом ООО Научно-производственного объединения «Дельта-Юг», код ОКПО 19439974, расчетный счет № 1467627 в КФ АБ «ИНКО», МФО 305523, юридический адрес: 324029, г. Кривой Рог, ул. Телевизионная,3.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Луганської області (348000, Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни) порушив справу за №199/10Б від 9. XI.95 р. про банкрутство торгово-комерційної фірми «Кам'яний Брід» (юридична адреса: 348000, Луганськ, вул. К. Лібкнехта, 27, р/рахунок 000450911 в Жовтневому УСБ Луганська, МФО 304159).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймаються в місячний термін.

Аудиторською фірмою «Аналітик»

створено стипендіальний фонд для заохочення студентів економічних та юридичних факультетів, які мають намір стати аудитором.

Заявки надсилати: 252039, м. Київ-39, а/с 138/3.
Довідки за тел.: 267-35-01, 265-35-02, 265-84-62.

Организация реализует:

набивки сальниковые;
ткани и шнуры-асбестовые;
накладки и колодки тормозные;
паронит;
фторопласт,
а также заключит договора на поставку этой продукции. Доступные цены. Возможна доставка продукции потребителю.
Тел./факс (04868) 6-00-56.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, г. Донецк, бульвар Пушкина, 34) 19 сентября 1995 года возбуждено дело № 92/5-23 о признании банкротом малого коллективного предприятия «Витязь», расположенного в г. Горловке Донецкой обл., пер. Кутузова,5, расчетный счет № 468806 в Никитовском АК ПИБ г. Горловки.

Арбітражний суд Луганської області (348000, Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни) порушив справу за № 127/10 від 20.07.95 р. про банкрутство Свердловського торгово-виробничого продовольчого підприємства (юридична адреса: Свердловськ Луганської області, вул. Жилома, 5, р/р 000205553 в АПБ Свердловська, МФО 304472).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймаються в місячний термін.

Організація продає чи обмінює на цукор:

двигуни: ЯМЗ 236, 238; Д 243, М412, ГАЗ; УАЗ;
запасні частини: ГАЗ; ЯМЗ; МТЗ в асортименті;
КПП ГАЗ-53; ГАЗ-24; суперМАЗ; 204У (ЛАЗ «Турист», Урал);
стартери в асортименті.

Можливе постачання автомобілів ГАЗ та тракторів МТЗ за мінімальними цінами.
Тел. (044) 550-11-92, 550-62-45.

Арбитражный суд Донецкой области: 340105 г. Донецк, б. Пушкина, 34 возбудил дело № 96/5-21 от 19.07.95 г. о банкротстве частного малого универсального торговозакупочного производственно-посреднического предприятия «ПроДон» (340002, г. Донецк-2. пр. Б. Хмельницкого, 102, р/с № 2468014 в АК Проминвестбанка г. Донецка).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования объявления (340105, г. Донецк б. Пушкина, 34. Арбитражный суд Донецкой области.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справу № 9/219 про визнання банкрутом ТОВ «Вік Лтд» (юридична адреса: вул. Поліська,28, розрахунковий рахунок № 30467570 в КБ «Градобанк», МФО 300078, реєстраційний № 0092-1123Лтд).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Луганської області (348000, Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни) порушив справу за № 128 від 20.07.95 р. про банкрутство Луганського виробничого державного комерціалізованого підприємства «Геолог» (юридична адреса: 348056, Луганськ, вул. К. Маркса, 3 «а», р/р 208710 в Артемівському відділенні АК ПІБ Луганська, МФО 304386).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймаються в місячний термін.

ГНИ по г. Краснодону Луганской обл. сообщает, что арбитражным судом Луганской области (348016, Луганск, пл. Героев Великой Отечественной войны, 3-а) возбуждено дело № 179/106 о банкротстве малого частного предприятия «Корсар» (349340, Краснодон, ул. 2-я Карьерная, 2; р/счет № 468284 в Краснодонском отделении Проминвестбанка, МФО 304234).

Претензии кредиторов и заявления возможных санаторов принимаются судом в течение месяца со дня опубликования объявления.

ГНИ по г. Краснодону Луганской обл. сообщает, что арбитражным судом Луганской области (348016, Луганск, пл. Героев Великой Отечественной войны, 3-а) возбуждено дело № 160/10 о банкротстве управления материально-технического снабжения п/о «Краснодонуголь» (349340, Краснодон, 10-й квартал, 1; р/с № 000205418 в Краснодонском отделении Проминвестбанка, МФО 304234).

Претензии кредиторов и заявления возможных санаторов принимаются судом в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Хмельницької області (280000, м. Хмельницький, пл. Незалежності, 1) порушив справу № 55-Б/2 про банкрутство відкритого акціонерного товариства Шепетівський буто-щебеневий кар'єр (281021, Хмельницька обл., Шепетівський р-н, с. Рудня-Новенька, р/р № 301503 в Шепетівському відділенні АК Агропромбанку «Україна»).

Майнові вимоги кредиторів подаються до Хмельницького арбітражного суду в місячний термін з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Луганської області (348000, Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни) порушив справу за № 117/11Б від 3.10.95 р. про банкрутство Первомайського торгово-промислового підприємства.

Юридична адреса: 349970, Первомайськ Луганської області, вул. Леніна, 2, р/р 642401 в ПІБ Первомайська, МФО 304483. Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймаються в місячний термін.

Державна податкова інспекція м. Дзержинська, Донецької області (вул. 50 років Жовтня, 6), повідомляє, що в Арбітражному суді Донецької області (м. Донецьк, вул. Радянська, 8) порушено справу № 104-1-5 про визнання банкрутом малого колективного підприємства «Топаз» (м. Дзержинськ, вул.50-річчя Жовтня, 34, кв.55; рахунок № 334691 в АК Укрсоцбанку м. Дзержинська).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Додатково повідомляємо, що ліквідаційна комісія АКБ «Конгрес», призначена загальними зборами акціонерів банку від 04.08.1995 року приймає претензії кредиторів банку до 20 грудня 1995 року.

Термін дії ліквідаційної комісії закінчується 16 лютого 1996 року.

Ліквідаційна комісія.

Арбитражным судом Луганской области (юридический адрес: 348016, Луганск, Площадь Героев Великой Отечественной войны, 3-А) возбуждено дело № 126/9 о признании банкротом малого предприятия «Экспресс», юридический адрес: Первомайск Луганской области, ул. Переездная, 7; банковские реквизиты: р/с № 468957 в Проминвестбанке Первомайска, МФО 304483, код 20158453.

Целью данного объявления является выявление кредиторов МП «Экспресс», а также возможных санаторов.

Заявления кредиторов и санаторов принимает арбитражный суд в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

У номер

• *Київ*

Ми продовжуємо тихо помирати

І через десять років після чорнобильської катастрофи під впливом радіації в Україні живуть 3,5 мільйона чоловік, у тому числі понад мільйон дітей. Програму щодо їх переселення із забруднених радіонуклідами районів й досі не виконано. На фінансування чорнобильських програм коштів нині виділяється в 10 разів менше, ніж чотири роки тому.

Таке становище учасники проведеного в Києві «круглого столу» з проблем ліквідації наслідків аварії пояснюють не тільки браком коштів, а й тим, що чорнобильську тему відсунуто на другий план. До неї звикли, самозаспокоїлись як у суспільстві, так і в керівництві країни. І якщо мова заходить про Чорнобиль, то насамперед мається на увазі атомна станція. Досі ми не маємо національної програми боротьби з наслідками аварії на ЧАЕС. Тим часом негативний вплив продовжують відчувати на собі мільйони жителів України.

• *Луцьк*

До Різдва готуються грунтовно

Різдвяними барвистими подарунками, ялинковими гірляндами, прикрасами засяяв міжнародний великий різдвяний ярмарок, який відкрився у древньому Луцьку. Найрізноманітнішу продукцію і вироби щоденного і святкового призначення представили майже 30 фірм і промислових підприємств та об'єднань з України, Молдови, Білорусі, Угорщини та Польщі.

Найжвавішим місцем чотириденного ярмарку, звичайно ж, стали павільйони, де виставлена суто святкова різдвяна продукція.

• *Сімферополь*

На півострові прорубали вікно в світ

У Сімферополі відбулася урочиста церемонія введення в експлуатацію цифрової міжміської міжнародної станції, яка діятиме в єдиному комплексі національного зв'язку України. Це стало можливим завдяки Українсько-американсько-голландсько-німецькому закритому акціонерному товариству УТЕЛ. Тепер із Сімферополя та інших міст півострова можна без усяких проблем зателефонувати більше, аніж в 200 держав світу.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження Почесною відзнакою Президента України

За визначний внесок у розвиток вищої освіти в Україні, підготовку висококваліфікованих спеціалістів, становлення вітчизняної хімічної науки **постановляю:**

Нагородити Почесною відзнакою Президента України ректора Київського університету імені Тараса Шевченка, доктора хімічних наук, академіка НАН України СКОПЕНКА Віктора Васильовича.

Президент України
Л.КУЧМА

м.Київ, 12 грудня 1995 року.

Презентація

У Лаври з'явився двійник. Мистецький

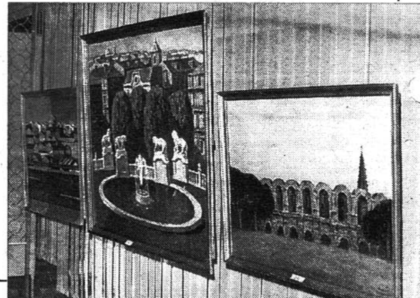

Те, про що так довго говорили, — сталося. Нарешті столична богема отримала власну «квартиру». Тривала боротьба за місце під сонцем, точніше, під склепінням печерського гаражного комплексу МВС, між силовиками та Головним управлінням культури Києва закінчилася народженням нового культурного осередку під назвою Київська міська галерея мистецтв «Лавра».

Київська держадміністрація, як зазначив на урочистому відкритті галереї Леонід Косаківський, дарма що закінчується рік, все-таки змогла віднайти кошти для здійснення цього мистецького проекту. За неймовірно короткий строк міському управлінню культури, очолюваному Олександром Биструшкіним, вдалося налагодити ремонтні роботи, щоб надати «Лаврі» пристойного вигляду, й разом із міською Спілкою художників залучити широке коло митців до проведення у новонародженій галереї першої виставки «Осіння палітра Києва».

Отже, започатковано традицію щорічних осіннього й весняного вернісажів творів столичних митців. Проте галерея гостинно відчинятиме двері й численним форумам та симпозіумам, презентуватиме творчі проекти у різних мистецьких жанрах, течіях. Плановано, що з 1997 року юна «Лавра» має стати госпрозрахунковою і працювати на засадах самоокупності, але певні пільги для київських митців будуть збережені.

Алла РОМАНЧУК.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Виставки

«Актив сучасного мистецтва»

ТАКУ НАЗВУ має виставка робіт молодих київських митців, яка 10 грудня відкрилася у художній галереї «Дах». Майже всі вони — члени творчої групи «Дзинь», очолюваної Олексієм Мойсеєвим. У кожного «дзиня» своє обличчя і своя душа, свій стиль і своя лінія, своє сприймання світу.

«Дзинів» об'єднують не лише полотно і фарби, а й певна спільна філософія буття і свідомості. Залишаючись, як правило, у межах традиційної техніки живопису, юнаки створюють на полотні не реальний світ, а скоріш, своє особисте сприйняття оточення.

З досьє:

Олексій Мойсеєв. Інженер. Пише вірші. Грибник-професіонал. Вивчив грузинську мову. За плечима — чотири персональні виставки в Києві, п'ять разів брав участь в експозиціях групи «Дзинь». Його роботи прикрашають приватні колекції в Канаді, США, Німеччині.

Аліна Максименко. Художниця. Мама. Наставниця юного покоління — намагається не тільки розповісти, а й показати своїм маленьким учням і однодумцям прекрасний, сповнений таємниць світ. У творчості, як і в повсякденні, шукає власне вікно, щоб його розчинити...

Тимур Асланов. Безробітний творець. Лівша у житті. Мавпа за роком народження. Закінчив Республіканську художню школу і курси мультиплікаторів. Змушений заробляти на пензлики далеко від батьківщини, у Підмосков'ї.

Леся Демченко. Вільний митець. Ходила в садочок, вчилася у РХШ, була ученицею відомого українського художника Євгена Мухоїда. Потім, вивчивши італійську мову, подалась у теплі краї — два роки провела в Академії мистецтв ім. Петро Ваннуччі. Її власне ноу-хау — рисунок на картоні. «Картонки» Демченко відомі в Японії, Голландії, США, Франції, Італії...

Ольга ВАУЛІНА.

На фото: «Джермана». Картон Лесі Демченко.

МЕДИЧНА ДОПОМОГА МОЖЕ І СПРАВДІ СТАТИ ШВИДКОЮ

У КИЄВІ на базі Київського науково-практичного об'єднання швидкої медичної допомоги та медицини катастроф відкрито регіональний навчальний центр з невідкладної медичної допомоги.

Щойно сорок чотири українські медики отримали перші сертифікати про закінчення навчального курсу, що здійснювали спеціалісти із США та України під керівництвом Александра Джима, заступника директора лікарні Коні-Айленд Нью-Йорка. Ця лікарня стала партнером Міністерства охорони здоров'я України у підготовці фахівців з медичної допомоги долікарняного періоду. Адже саме перші години після нещасного випадку називають «золотим часом» для врятування життя.

Київський регіональний центр є одним із семи в СНД, створених Американським міжнародним альянсом охорони здоров'я, що забезпечив необхідним навчальним приладдям та матеріалами. Це дошки для імобілізації потерпілих, манекени, засоби інтубації, підручники для викладачів та студентів. Щомісячно за спеціальною навчальною програмою можливо буде навчати 60 осіб. І хоча розрахована вона насамперед на працівників бригад швидкої допомоги, студентами центру стануть і працівники служб, що першими з'являються на місце трагедії — пожежної охорони, міліції, служби безпеки.

Передбачається також, що три новоутворених центри — Московський у Росії, Тбіліський у Грузії та Київський в Україні — увійдуть до загальної системи підготовки кадрів, які працюватимуть у разі катастрофи або стихійного лиха.

Американці консультуватимуть українських медиків перші шість місяців роботи центру, потім навчання проводитиметься лише місцевими силами.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописи не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 367820.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311240.